

DUHOVNO ŽIVLJENJE

LA VIDA ESPIRITUAL

LETNIK XXXVIII

avgust 1971

Carta del episcopado yugoslavo sobre el próximo Congreso Mariano Internacional

Están ya muy avanzados los preparativos para el IV Congreso Mariológico y para el XIII Congreso Mariano Internacionales que tendrá lugar en Zagreb, respectivamente, del 6 al 11 y del 12 al 15 de agosto.

El episcopado del país, en una carta conjunta exhorta a los fieles a apreciar el privilegio que les ha tocado de ofrecer la sede a las dos reuniones y a intensificar la preparación espiritual.

En cuanto al primer congreso, que reviste un carácter estrictamente científico y que este año está dedicado al tema “El culto a María desde el siglo VI al siglo XI”, los obispos yugoslavos indican la importancia de conocer “cómo ha penetrado el culto a la Virgen en el ánimo del pueblo; qué es lo que dicen sobre ellos los documentos escritos y arquitectónicos, la tradición y los cantos populares”.

Sobre el Congreso Mariano, que tendrá por tema “María y el mundo de hoy”, la Carta del Episcopado yugoslavo subraya sobre todo el valor pastoral. “El horizonte de este Congreso —escriben los obispos— nos es más cercano y sus enseñanzas serán más accesibles a nuestro pueblo. En los días en que se desarrolle... el clero y los laicos, hombres y mujeres hablarán de distintas formas y bajo aspectos diversos del significado que la Madre de Dios tiene para el mundo y para la vida de los hombres. Se descubrirá de una manera clara y convincente —prosigue el documento—, cómo nuestro mundo agitado debe contar con la Virgen”: el mundo de la técnica y del progreso abandonado a las tentaciones materialistas y, sin embargo, rico de aspiraciones religiosas, “el mundo del trabajo y del hombre con tantos problemas en cada uno de los corazones, con tantas tragedias en innumerables familias”.

L'Osservatore Romano

SVETOVNA KONGRESA O MARIJI

- Na Hrvatskem bosta dva svetovna kongresa.
- Mariološki bo v Zagrebu od 6. do 11. avgusta,
- Marijanski pa v Zagrebu in pri Mariji Bistrici.

Dvajseto stoletje imenujemo tudi stoletje kongresov na čast Materi božji. Z njimi so pričeli v Franciji in sicer v letu 1900. Do prve svetovne vojne je bil Marijanski kongres vsaki dve leti. Za Francijo je prišla na vrsto Švica, Švici Rim, Rimu Španija, Španiji Avstrija, Avstriji pa Nemčija.

V svetem letu 1950 so kongrese spet obnovili. Ljudskemu — Marijanskemu so pridružili še znanstveni — mariološki kongres. Prva dva, v novem obdobju, sta bila v Rimu. Ob stoletnici Marijinih prikazovanj, leta 1958, sta bila tretja v Lurdu. San Domingo ju je nato priredil v letu 1967. Pred štirimi leti pa sta bila zadnja dva v Fátimi, da je svet tako proslavil zlati jubilej fatimske Marije.

Sedaj je prišla na vrsto Hrvaška. Največ zaslug ima pri tem hrvaški frančiškam p. Balić, ki je duša svetovnih Marijinih kongresov.

Na 6. mariološkem kongresu bo nad 90 strokovnjakov razpravljalo o češčenju Matere božje od 6. do 11. stoletja. Na pričetku tega obdobja smo prejeli Slovani iz Marijinih svetišč zaklad sv. vere. V tej dobi je po zaslugi vzhodnih očetov: sv. Janeza Damaščana, sv. Germana in sv. Andreja iz Krete, močno cvetelo češčenje do Matere božje.

Višek Marijanskega kongresa pa bo pri Mariji Bistriški v nedeljo, 15. avgusta. Na ta zbor pričakujejo nad stotisoč romarjev iz vseh krajev Hrvatske in Slovenije, pa tudi od drugod. Glavna slovesnost bo ob 10. uri, ko bo na novem oltarju zunaj cerkve maševal papežev legat obenem z drugimi kardinali, škofi in duhovniki. Pridigala bosta papežev legat in ljubljanski nadškof. Berilo in dve pesmi bodo tudi v slovenskem jeziku.

13. marijanski in 6. mariološki kongres bosta vsekakor tudi v našem narodu poglobila češčenje do Matere in s tem potrdila krščansko življenje, ki je največje poroštvo, da slovenski narod ne bo klonil brezboštvu, marveč bo krepko stal v vrsti katoliških narodov.

A. S.

NOVOSTI O RADIU, TV. V V IN GLEDALIŠCU

Po posebnem naročilu II. vati-
kanskega cerkvenega zbora je pa-
peška komisija za družbena občila
izdelala in objavila pastoralno kon-
stitucijo o družbenih obveščeval-
nih sredstvih z naslovom „Obče-
stvo in napredek“. Pričujoči se-
stavek se omejuje le na radio, te-
levizijo in gledališče.

Radio in televizija nudita člove-
štvu nove možnosti za medsebojno
obveščanje in nove oblike življe-
nja. Njihove oddaje dosegajo vsak
dan več novih pokrajin in podira-
jo in odstranjujejo stare pregra-
je med narodi in njihovo omiko.
Radijske in televizijske oddaje pro-
dirajo do najbolj oddaljenih nase-
lij in samotnih domov in oni, ki
oddaje prirejajo, zajemajo hkrati
pozornost in misli številnih mno-
žic človeških bitij.

Nagli tehnični napredek, zlasti
uporaba umetnih satelitov in pa
možnost snemati na trak oddaje
po obveščevalnih sredstvih in jih
tako obnavljati, prestopata vse me-
je kraja in časa. Upravičeno mo-
remo upati, da bo bodočnost prine-
sla še čudovitejša in mogočnejša
obveščevalna sredstva. Radio in te-
levizija omogočata, da si more člo-
vek po dnevnem delu privoščiti po-
treben počitek in mu obenem nu-
dita možnost, da se izobražuje in
se seznanja z življenjem v osta-
lem svetu. Televizija človeku pre-
dočuje stvari, ljudi in dogodke, ka-
kor bi bili pred njim navzoči in
se dogajali pred njegovimi očmi.
Ta obveščevana sredstva, zlasti ra-
dio in televizija, porajajo nove ob-
like umetnosti, ki bo v stanu iz-
vršiti v človeštvu globoke spre-
membe.

Verski vidiki človeškega življe-
nja morajo v vsakdanjih radijskih
in televizijskih oddajah zavzema-
ti sorazmeren prostor in čas.

Razne zgolj verske oddaje, ki
so združljive z naravo radija in
televizije, pospešujejo medsebojne
stike med verniki, čudovito boga-
tijo njihovo pobožnost in vernost
in jih učinkovito nagibljejo k delu
za lastno posvečenje z požrtvoval-
nim delom v Cerkvi in v svetu.

Posebno se morejo okoristiti s
temi obveščevalnimi sredstvi oni,
ki se zaradi starosti ali bolezni ne
morejo udeleževati skupnih ver-
skih vaj in pobožnosti. Ta sred-
stva upostavljajo stik tudi z oni-

mi, ki so ločeni od Cerkve, pa iščejo, čeprav nezavestno, duhovno pomoč. Končno prinaša evangeljsko oznanilo krajem, kjer Cerkev še ne more vplivati. Primerno je torej, da se Cerkev prizadeva, da bodo oddaje verske vsebine številnejše in popolnejše.

Med verskimi oddajami so najprimernejši in najbolj zaželeni prenosi sv. maše in drugih bogoslužnih obredov. Morajo pa biti pripravljeni z vso skrbnostjo v liturgičnem in tehničnem oziru. Treba se je ozirati na različno vrsto gledalcev in poslušalcev; če so različne narodnosti, je potrebno upoštevati njihove običaje in verske nazore. Kolikokrat in koliko časa naj bi trajale oddaje verske vsebine, naj odločajo želje gledalcev.

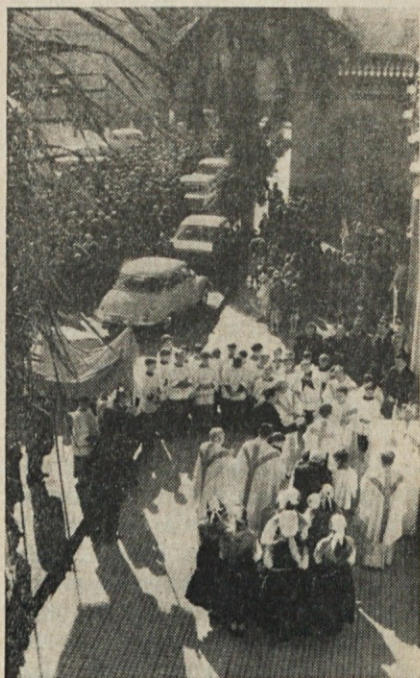
Verske oddaje

Pridiga in verski razgovori naj bodo pogojeni naravi obveščevalnih aparatov. Tiste, ki naj to poslanstvo vršijo, je treba skbno in modro izbrati in samo take, ki so zato usposobljeni in imajo potrebno izkustvo.

Verske oddaje, obvestila, novice, pogovori preko radia ali televizije so zelo koristni za oblikovanje in dialog. Splošna načela o točnem poročanju raznih nazorov in mnenj morajo biti v polni veljavi, tudi kadar so obveščevalna sredstva v določeni deželi izključna last države ali kake družbe.

Poslušalci in gledalci vidijo v ravnateljih obveščevalnih sredstev

in v onih, ki so za verske programe odgovorni, pa naj bodo to laiki ali kleriki, resnične poslanca Cerkve in oznanjevalce njenega nauka. Zato se morajo dobro zavedati vsi, ki pri teh oddajah sodelujejo, težav in nevarnosti zmot, da jih morejo z vsemi sredstvi preprečiti. Prav tako se morajo zavedati važnosti svojega poslanstva, ko podajajo svoje mnenje in morajo paziti na obliko in način, kako ga izražajo. Prav je, da se glede tega, kadar se zdi potrebno,

Pogled na letošnjo procenijo sv. Rešnjega Telesa Slovencev Velikega Buenos Airesa

posvetujejo s pristojnimi cerkvenimi oblastmi.

Poslušalci in gledalci verskih oddaj pa naj se prizadevajo za izboljšanje teh oddaj s tem, da o njih izražajo svojo sodbo.

Za dosego uspešnega delovanja Cerkve po radiu in televiziji, tako v splošnih ali verskih oddajah, mora med katoličani, ki pripravljajo oddajne programe in med odgovornimi tehnikami oddajnih postaj, vladati medsebojno spoštovanje.

V državah, kjer Cerkev nima dostopa do teh obveščevalnih sredstev, je poslušanje verskih oddaj iz sosednih dežel edino sredstvo, ki ga imajo kristjani onih držav, da se seznanjajo z življenjem v Cerkvi in da poslušajo božjo besedo. Tak obžalovanja vreden položaj nalaga duhovnikom in vernikom sosednih dežel, da se zanje, kakor jim velewa krščanski čut, učinkovito zavzamejo in pomagajo bratom v Kristusu s tem, da prirejajo, primerno njihovim potrebam, verske oddaje.

Gledališče

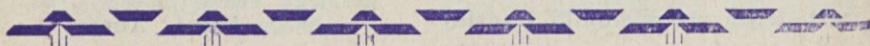
Gledališče je najstarejše in najmočnejši način človeškega medsebojnega obveščanja in ima številno publiko, ki se osebno udeležuje njegovih predstav ali pa jih posluša po radiu ali gleda v televiziji. Mnoge predstave so posnete na filmski trak; uporabljajo

se pa tudi druga obveščevalna sredstva in so tako dane mnoge možnosti za obnavljanje gledaliških predstav v taki meri, da jih moremo označiti kot „predstave z mnogovrstnimi sredstvi“. Čeprav imajo take predstave svoj izvor v gledališču, vendar imajo nekaj svojkega; predvsem se jim posreči dosepati koordinacijo najrazličnejših možnosti različnih obveščevalnih sredstev.

Pogostokrat moderno gledališče stopa na idejna torišča in se pretvarja v neko vrsto laboratorija, iz katerega prihajajo nove predrne ideje in sodbe o sodobnem človeku in o njegovem položaju v svetu. Moč teh idej in sodb privlači vedno večje množice in sega do ostalih obveščevalnih sredstev.

Cerkev spremlja z naklonjenostjo in pozornostjo gledališko umetnost, ki je v svojih začetkih obravnavala skoro izključno verske teme. Prav je, da današnji kristjani sprejemajo gledališče z istim zanimanjem kot nekdaj in da se z njegovimi predstavami čim bolj okoristijo. Pisatelje gledaliških del je treba podpirati in spodbujati, da se lotevajo v gledaliških prizorih verskih problemov sodobnega človeka. Pogostokrat bo prav to dalo pobudo, da se bodo ta vprašanja začela obravnavati tudi po ostalih obveščevalnih sredstvih.

M. L.

Dialog v dokumentih zadnjega koncila

Uvod

Zadnja leta se je tudi med nami dokaj razpravljalo o dialogu.

Ponovno je bilo slišati zastavljeno vprašanje: Pa kaj je dialog točno označen? Čutiti je bilo ob tem željo, ki je umnemu človeku naravna, po pojasnitvi, po logični opredelitvi tega pojma, po neki „definiciji“, kot to imenujemo.

Pa so odgovori včasih ostajali nejasni in megleni, ki na vpraša-

nje v resnici niso odgovorili in so puščali vprašujoče v zmedi. Odgovor je mogel vsebovati nekaj globokega o dialogu, a le pod določenim delnim vidikom, ki pa ni podal opredelitve pojma v celoti, da bi tako mogli dialog tudi razlikovati od drugih podobnih pojavov. Tako npr. papež Pavel VI. pravi o dialogu, da je „notranja vzpodbuda ljubezni, ki meri na to, da bi prešla v zunanji dar ljubezni“ (Okrož. Ecclesiam suam). Prav. A če bi kdo imel to za jasno označitev dialoga, mu ne bi mogli pritrditi. Zakaj, kaj vse je še taka „notranja vzpodbuda ljubezni...“, kar pa vendar ni dialog v navadni in splošni rabi te besede. Zato tudi dvomim, da bi tak odgovor zadovoljil tistega, ki vprašuje po jasni opredelitvi pojma dialoga.

Tudi v svetovni literaturi pri teoretikih dialoga včasih naletiš na zelo široko in nejasno „označevanje“ dialoga.

V tej nejasnosti se včasih poudarja široki pomen pojma „dialog“ in da je to „analogen“ pojem.

Tudi mene marsikak odgovor ni zadovoljil. Pa sem si mislil: Gotovo moremo tudi pojem dialoga uporabljati v širokem in zelo širokem in „analognem“ pomenu, kot velja za druge naše pojme, a vendar ima pojem (ali beseda, ki ga izraža) v navadni in splošni človeški rabi neki čisto določen, t. j. „svojski“ pomen, ki nam je v mislih, ko odgovarjajočo besedo

izgovarjamo. Ko npr. pravim: oče, sin, konj, voz..., nam je v naši življenjski rabi čisto jasno, kaj je pod tem mišljeno, in ob tem ne mislimo na: Boga Očeta, Boga Sina, ali na telovadnega konja ali na ozvezdje Malega ali Velikega voza itd.

Tako je tudi s pojmom dialoga. V naši splošni življenjski rabi ima svojo določeno vsebino. To je treba določiti, ko se sprašujemo, kaj je dialog. — Seveda moremo potem porabljati to besedo tudi za pojave in realnosti, ki imajo kako podobnost s tem dialogom, kar pa je potem dialog v širokem in zelo širokem in „analognem“ pomenu.

O dialogu se veliko razpravlja med nami na podlagi cerkvenih dokumentov, ker prav Cerkev na zadnjem koncilu veliko o njem govori. Zato sem si zastavil nalogo ugotoviti, kakšna je vsebina tega pojma na zadnjem koncilu, t. j. v kakšnem pomenu koncil uporablja to besedo. To pa je vidno iz njegovih dokumentov: konstitucij in dekretov. Dejal sem si: Koncilski pojem dialoga tudi ne bo daleč od današnje splošne in navadne rabe tega pojma v našem življenju, ker Cerkev v svojem učenju na concilih redno uporablja izraze iz splošne in navadne rabe tedanje dobe; zakaj ljudem svoje dobe mora govoriti z njihovimi besedami, da jo morejo razumeti. Torej bo tudi besedo „dialog“ uporabljala v glavnem v pomenu, kar nam ta danes pomeni v naši navadni in splošni rabi.

Ob tem ugotavljanju se mi je nabralo snovi, ki bi skupaj s primerno filozofsko-logično utemeljitvijo dala kar obsežno razpravo. To pa ne bi spadalo v ta naš list.

Tu kratko in v preprosti obliki povzamem sklep te preiskave. V glavnem bo to vsakomur razumljivo, čeprav gre za abstraktno stvar določevanja nekega pojma, kar je v filozofiji stvar logike. Za tiste, ki se za problem zanimajo, ta izvajanja utegnejo biti tudi koristna ali celo zanimiva.

Dialog pri Pavlu VI. in v koncilskih dokumentih

Veliko omenja dialog v času zadnjega koncila znamenita okrožnica papeža Pavla VI. *Ecclesiam suam*, kjer je ta pojem kar nekako notranja vez vse te okrožnice.

Je to moderna in aktualna okrožnica ne le po svoji vsebini, ampak tudi po obliki govorjenja, po dikciji. V govorih Pavla VI. večkrat opažamo današnjemu človeku bližje bolj prosto izražanje, ponekod kar v literarni obliki, in tako uporablja pojme sem pa tja v širokem in prenesenem pomenu.

Tako v tej okrožnici besedo „dialog“ porablja v različnih nomenih: kar vse pod ta pojem vključuje, daje pojmu dialoga širok in zelo širok in „analogen“ pomen.

Tako govori o dialogu med Bogom in človekom: v tem dialogu je z božje strani odrešenje, z naše strani molitev. Ta dialog se potem

nadaljuje v dialogu med Cerkvijo in svetom, človekom. Sem spada evangelizacija sveta po apostolskem in misijonskem poslanstvu Cerkve, ki da je dialog Cerkve s svetom. Drugod seveda spet govori o dialogu v ožjem, prvotnem in osnovnem pomenu kot o določenem razgovoru med ljudmi.

Okrožnica je moderna in tudi ta način govorjenja je lepota in zasluga okrožnice. Zakaj nikjer ni rečeno, da mora biti izrazoslovje papeževe okrožnice filozofsko strogo opredeljeno, kar bi moglo napraviti vtis pustega in suhega govorjenja. A če gre sedaj za določanje pojma dialoga ob tej okrožnici, je potrebna previdnost, ker bi utegnila biti komu povod za zmedo v tem vprašanju. Treba je ob njenem načinu govorjenja paziti na različne pomena te besede in ločiti, kaj je njen navadni in osnovni pomen v današnji rabi in kako se potem uporablja za označevanje drugih podobnih realnosti.

To ni težko ločiti in je vsakomur jasno, če pazi na rabo besede „dialog“ ob branju okrožnice. V našem razpravljanju o dialogu in pri sklicevanju pri tem na to okrožnico pa se zdi, da to ni dovolj upoštevano, kar povzroča nejasnost v določanju pojma dialoga ob tej okrožnici Pavla VI.

V tem uvidu nas more potrditi tudi ista ugotovitev instrukcije Sekretariata za neverne, objavljena 1. oktobra 1968, ki se naša na naš dialog z nevernimi.

Ta instrukcija opozarja na dejstvo, da „enciklika Ecclesiam suam na široko govori o dialogu zlasti z vidika apostolata: po dialogu v tem pomenu Cerkev vrši svoje prvo poslanstvo, ki je v oznanjanju evangelija vsem ljudem, pri čemer se jim bliža s spoštovanjem in ljubeznijo, da jim podeli dar resnice in milosti, ki jo je sprejela od Kristusa“ (Uvod 2).

V koncilskih dokumentih pa je splošno govor o dialogu v drugem pomenu, tako zlasti v Konstituciji o Cerkvi v sedanjem svetu, ki pride pri tem predvsem v poštev. O tem pravi naprej ista Instrukcija o dialogu z nevernimi, ki jo je izdal zadevni Sekretariat: „V pastoralni konstituciji Gaudium et spes je predvsem govora o dialogu med Cerkvijo in svetom, kot dialogom, ki ne meri direktno na oznanjanje evangelija. Je dialog, ki ga kristjani hočejo navezati z ljudmi, ki niso njihove vere, bodisi da bi skupaj iskali resnico na različnih področjih, bodisi da bi sodelovali pri reševanju velikih problemov, ki se stavijo človeštvu danes. Naslednja razmišljanja se nanašajo na dialog med Cerkvijo in svetom v tem pomenu“ (Uvod 2).

Iz dolge vrste mest v koncilskih dokumentih, ki govorijo o dialogu, je osnovni pomen dialoga v koncilskem umevanju dosti določen in jasen.

(Dalje prihodnjič)

Dr. Franc Gnidovec

P
O
T
I
N
S
R
E
Č
A
N
J
A

Dr. Jože Krivec

1. Odhod

Ko pritisneš pokrov na nabasan kovček in ga zapreš — od tedaj naprej si potnik. Še enkrat potiplješ po žepih, da najdeš vozovnico z voznim redom in denarnico, kar je najbolj važno. In najboljše je, da greš. Na hitro se poslovi od domačih in ne ponavljaj naročil: saj je bilo že prej vse dogovorjeno, naročeno, do konca skrbno pripravljeno.

Bogu priporoči svojo pot!

In pojdi!

Vse leto si sanjal o počitnicah, o soncu, o hribih, o vodi, o zraku in miru. Ob dolgočasnem ropotanju računskega stroja so ti misli uhajale na sončne hribe, vabeče s svojim čistim zrakom in rože so se ti klanjale med šopi trde planske trave. Dobro so ti dele te misli in novih moči so ti prilile v utrujene možgane. Hitreje in točneje so se prsti dotikali glavic številčk na stroju, ki je bolj veselel pel ter na belem traku puščal izgotovljene račune...

Hribi in gore vabijo! Planote kličejo!

Dvanajst mescev je tlela v tebi drobna iskrica in rasla v željo po poti. V domišljiji si hodil po kravjih stezah in živel mirno, preprosto, kakor pred davnimi leti. Mladost je stopila pred tebe in ti odpirala okno v stari ljubljeni svet, kjer kot mlad študent v počitnicah nisi strpel doma. Vrgel si nahrbtnik na ramo, palico v roko in ob-

hodil pol slovenske zemlje. Spoznaval si obraz zemlje in srca ljudi.

Vonj zemlje, skalovja, potokov in večerov z žametastim nebom te vleče na pot. Duhaš vse to in neznanstvo ti je pri duši, ko našteješ le še nekaj tednov, ki te ločijo od počitnic. Toda človek živi tudi od upanja. In sladko upanje na sonce, ki te bo prebarvalo z zlato barvo, da boš z zagorelimi lici in bleščečimi očmi zaživel vse dni, te umirja. Kmalu pridejo! Pridejo tisti dnevi. Dnevi počitnic...

In zdaj odhajaš. Greš na pot, ker se ni mogoče ustavljati željam po potovanju, po novem svetu, po doživetjih, ki te čakajo, po ljudeh, s katerimi se boš srečaval. Greš, da se boš čez tedne bolj vesel vračal v svoj dom in k svojim. Vse boš gledal tedaj v svetlejših barvah in v vsaki besedi sprejema boš našel delček ljubečega srca.

V vozilu je neznosna vročina. Komaj čakam trenutka, da se premakne in zapihlja malo sapice.

Velemesto počasi prižiga prve luči. Sonce je pustilo samo rdečasto zarjo za sabo, večerno nebo se polahko poslavlja. Snopi barvnih reklam nad trgovinami postajajo močnejši.

Vozimo se v večer. Naravnost na zapad. Po široki cesti drvijo dolge vrste vozil. Vsem se mudi. Življenje je kratko in treba ga je izkoristiti.

Ozrem se na malo vzpetino na

Lesorez: IVAN BUKOVEC

desni. Tako je visoka, da se vidi med strehami hiš. Ob robovih kipi-
pijo v večer temne krošnje borov-
cev in nekaj vitkih cipres, ki sili-
jo proti rastoči modrini neba.

Čisto spodaj, tik nad zemljo, se
borijo s prvim mrakom drobne,
bele pikice. Zadnji odtenki večer-
ne zarje jih zlatijo.

To so križi na pokopališču v Flo-
resu. Kakor da so vstali mrtvi, vsi
drobni, neskočno beli in mahajo ti-
stim, ki se ozrejo s ceste nanje.
Mahajo v slovo in v skorajšnje svi-
denje...

Tudi on stoji tam nekje med
njimi. Maha mi, ker sem se spom-
nil nanj, gleda za mano in me po-
tiho sprašuje: „Greš?“

„Grem, Ciko.“

„Jaz ostanem! Ko se vrneš, me
obišči. Povem ti spet, kako sem
potoval jaz v mladih letih.“

„Pridem!“ mu obljubim.

Ko se zavem, je moj avtobus že
skoraj izven mesta. Vso to pot po
pustih ulicah med enoličnimi hiša-
mi je stal ob meni in mi pravil
zgodbe iz študentovskih let...

Prijatelj Ciko! Prezgodaj si od-
šel tja med bele pikice. Pogrešam
te kot sopotnika; lahko bi z meh-
ko dušo upodabljal motive s son-
čnih počitniških dni.

„Zbogom!“

Mesto z morjem luči se pogreza
za nami. Duh po sveži zemlji vdi-
ra skozi pol priprta okna. Drvimo
v mehko poletno noč.

Jutri nas bo zbudilo sonce med
kordobskimi hribi.

Počitnice so se začele!

2. Prihod

V spomin prijatelju dr. Vinku
Zorcu; pisal sem to na dan njego-
ve smrti — 11. 6. 191.

Malo pred pred poldnevom me
je avtobus odložil tam, kjer se od
asfaltne ceste odcepi bela peščena
steza navzdol. Na belem kašipotju
stoji zapisano: Dolores. Ko sem se
ji nekoliko oddaljil, da me promet
na njej ni več motil, sem se usta-
vil, odložil kovček ob stran in se
ozrl na vse štiri strani.

„Vse, kakor lani, le lučne drogo-
ve so medtem postavili,“ sem za-
šepetal.

Iztisnil sem ves zrak, ki sem ga
prinesel s seboj, iz pljuč, in nato
vsrkal globoko čiste hribovske vo-
njave, ki jih je lahen vetrič valo-
vil okrog mene. Sonce je pritiska-
lo, steza je izpuhtevala vročino,
hribi so kipeli v zreli zeleni oble-
ki, kamor je segel pogled. Vsepov-
sod mir: še človeka ni bilo nikjer
videti. Iznad hiš se je vrtinčil siv-
kast dim, sicer bi človek mislil,
da ni nikogar nikjer.

Nekaj belkastih raztrganih ob-
lačkov je tam na južni strani le-
bdelo na nebu. To je bil okras nad
zobatim vencem hribovja.

Malo tesno je človeku pri srcu:
ne veš, s kom se boš srečal ob pri-
hodu in kako te bodo sprejeli. Zdi
se mi, da je to prvo srečanje ved-
no odločilno. Prvi pozdravi, stiski
rok, način sprejetja, žar v očeh —
to pove vse. Če v tem ni toplote,
zaman je iščeš pozneje. Prva mi-
nuta se ne vrne več...

Že s ceste sem jih opazil, sedeče pred farovžem in zatopljene v branje. Čitalnica pod zelenimi, po smolli dišečimi borovci.

Čisto tiho sem odrinil železni zapah v vrtnih vratih, da ne bi zaškrtal in se skoraj po prstih bližal. Že čisto blizu sem došel, ko je gospod Boris dvignil glavo iznad knjige in me opazil. Jaz sem že odložil kovček v travo in mu s prstom na ustih pokazal, naj molči. Že odprta usta je spet zaprl.

Za hrbtom sem se približal Vinokotu Z. in ga rahlo zakril z dlanmi čez čelo in oči.

„Kdo je?“ sem ga vprašal z nežnim, ponarejenim deklinškim glasom.

Presenečen mi je hotel kar roke odtrgati z oči.

„Če lepo uganete, dobite vroč poljubček na lice!“ je nadaljeval moj še bolj razneženi glas. Bogme, po glasu bi ne bil ločil med mano in nagajivo deklico.

„Kdo bi ti bila, ki imaš tako mehke ročice?“ je pobaral. „Kako naj te spoznam, če ti ne vidim v prelepe oči?“

Čez trenutek sem mu sprostil oči in mu krepko stisnil desnico.

„Kako ti gre, stara sablja? Pozdravljen! Vesel sem, da te najdem tu!“

„O, ti falot, kako me je prelisičil. Jaz sem pa mislil, da me res skuša kaka nežna deklica. Astn, Bog te živi, kolega!“

Vstal je in od veselja dolgo držal mojo desnico v svoji.

V takem trenutku ne najdeš besed, ki bi izrazile notranje razpoloženje človekovo. Prijateljstvo zgori v stisku rok.

Potem sem še pozdravil gospoda Borisa, ki je brž razložil, kako mu je prav skoraj ušla iz ust beseda, ki bi me bila izdala.

Še nismo končali prvih besed, že je kričal tam od borovega drevereda gospod Rudolf iz San Martina: „Glej ga! Je že tu! Zdaj pa, z bogom, mir!“

Hitel je, da si stisneva roki. Drugače pa gotovo ni tako hudo mislil. Tu velja: beseda ni konj.

Izza ogla se je po poti sem prikazala gospa Francka in z veselim licem poudarjala: „Letos bomo spet peli, kakor lani! To me veseli! Spet bodo veseli večeri.“

„Gotovo, če bodo grla dobro namazana, da bo glas gladko teklo,“ sem pripomnil.

„Ti, Milan ima izvrstno kapljico iz Rioje. Boš videl, kar pomladite!“ mi je hitro zatrjeval Vinko.

Verjel sem mu. Star lovec je poznal božjo kapljico, ki je mogla maziliti dušo in razvezati srce... Bo že res tako.

„Astn, zdaj vas pa vse prav pri srčno povabim, da me spremljate. Moramo s požirkom whiskija pozdraviti našega novega gosta in prijatelja,“ nas je vabil Vinko.

Odšli smo v malo sobice obednice, da smo trčili na veselo snidenje.

Tako počastitev prihoda in odhoda je Vinko pripravil vsem ti-

stim, ki jih je imel rad. In če je on koga imel rad, je pomenilo veliko!

3. Huda noč

Že pri whiskiju so mi pripovedovali o veliki in strašni nevihti, ki da so jo doživeli pred dvema dnevoma. Kar strah na obrazih je spremljal njihove besede.

„Jaz bi pa prav srčno rad doživel po mnogih letih spet eno takih neviht, kakršnih v mestu nikdar ni. Nevihte v planinskem svetu so vse kaj drugega. Do dna občutiš naravno silovitost!“ sem razlagal.

„Ne želite si toliko! Še nocoj lahko kaj pride!“ je napovedoval gospod Boris, ki je imel zelo občutljiv nos za take stvari.

Zvečer je bilo soparno in vsakdo je tožil o nadlogah, ki jih je občutil v kakem kotičku svojega telesa. Nad nami je bilo sicer jasno, toda ne tisto čisto, ostro zvezdnato nebo, ki si ga vaju občudovati v tem gorskem svetu.

Posedeli smo pod borovci, obrnjeni proti južni strani ter premlevali dolgo leto, odkar smo se lani poslovili.

Čisto narahlo se je zdaj zasvetilo na južnem nebu. Bliskanje. Pa to je bilo daleč. Brez skrbi smo se odpravili k počitku.

„Zdi se mi, da se bo vaša želja izpolnila,“ je ob slovesu napovedoval gospod Boris.

„Astn, kolega, če bi te bilo strah, kar potrkaj pa k meni pri-

di,“ me je nagajivo vabil Vinko in pokazal vrata svoje sobe.

„Ne boj se, da bom po stenah tolkel! Na vsak način imam pa rad nevihte,“ sem junaško pritrdil.

Kmalu me je spanec premagal. Prejšnjo noč sem le predremuckal.

Vozil sem se v svetlem sončnem jutru po gorskih višinah in po takih vijugastih cestah, da me je bilo strah pogledati v prepade. Čeprav smo drveli z veliko naglico tik ob robu prepadov, se nam ni nič zgodilo; nasprotno, ljudje so se veselo smejali in zabavali, kakor bi se peljali na svatbo. Meni pa je bilo tesno pri srcu, težilo me je, odpiral sem usta, poskušal kričati, a ni bilo glasu iz grla. Mučil sem se, napenjal, se tolkel po prsih in trpel...

Končno sem zaslišal svoj lastni krik, ki sem ga zagnal iz suhih prsi.

Moreče sanje so se pretrgale.

Zunaj je vršalo kot v vaškem mlinu, kjer ropotajo razmajana kolesa, čez katera pada močan slap vode. Veter se je zagnal v pol odprto okno in gibal zavese na njih.

Bliski so neprestano osvetljevali sobico in predmeti v njej so se hipoma osvetlili in spet padli za kratek trenutek v temo. Grmenje se je z groznim treskanjem odbijalo med zemljo in nebom. Blisk za bliskom, tresk na tresk, preklan, oster, nato bobneč, da si občutil tresenje pohoštva.

Stopil sem k oknu. Zavijanje in piskanje viharja med borovci mi

je lezlo počasi v kosti in mi v resnici vzbujalo strah. Z vejejem je mlelo na vse strani, da je škripalo, pokalo, piskalo in bilo vse razpotegnjeno v smer viharja: kakor bi ga hotel po vsej sili odvreči s seboj.

Dež je lil v mrežastih sunkih. Drobna rosica razbitih kapljic je pršila mrzla v moja lica. V nekaj minutah je tekel širok, deroč potockek umazane vode pod oknom in v njegovi strugi so še bolj pošastno odsevale vijugaste žareče verige, švigajoče križem po razjarjenem nebu.

Enako hudo uro sem doživel nekoč v poletnih dneh v počitnicah doma na vasi in je nikdar nisem pozabil.

V visokem stolpu vodne črpalke je že nekoč prej nevihta strla peresa vrtečega se kolesa; zdaj je le obupno udarjal povešen ostanek ob železno ograjo, kakor tolče slepec po pločniku, da ne zaide.

Mraz je vdrl v sobo. Stisnil sem se pod odejo in poleg tega še trdno zapiral oči, da ne bi žareča noč segla do njih.

Kako se je igrala silna narava z drobnimi stvarmi na zemlji!

Pokrižal sem se ob bobnečem tresku, ki je stresel sobico, kakor me je to bila naučila mati. To mi je znova vlilo moči, da sem se počutil nad divjimi silami veseljstva.

Potem je pokrila črna noč razbičano in opustošeno obličje zemlje. Ugasnile so luči, mrtve so bile

zvezde za jeznim nebom; ostali smo kot v temnici.

4. Katakombe

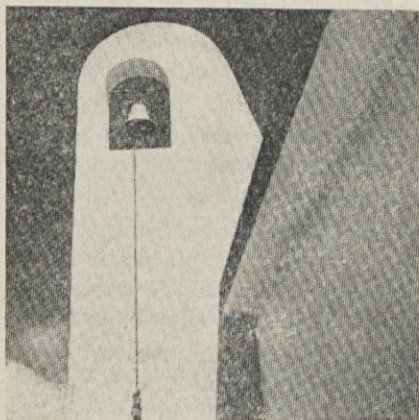
Sivo jutro se je rodilo po hudi noči. Divji veter se je še vedno zaganjal v borovce, kakor da jih hoče na vsak način vreči po tleh. Hribovja ni bilo videti, tudi na drugi strani potoka so vataste megle zavile položne griče.

Sikalo je okrog nas in s tisoč mrzlimi iglami je mraz prodiral prav do telesa.

Nismo se ozirali po nebu: brez upanja je rasel dan.

Luči ni bilo: tega edinega sladkega in prijetnega žarka, ki namesto sonca vsaj malo omehča sivino v sobah.

Skrivnost nas je objela ob vstopu v cerkvico. Stisnili smo se vanjo in zaprli edino polovico odprtih velikih vrat, da ne bi mrzla južna burja drezala v naše kosti.

Zlat žar je izpuhteval iz štirih sveč na oltarju. Do lesenega stropa se je plazil in rahlo osvetlil visoko nad oltarjem žalostno Mater božjo. V črni žamet oblečena se je zdela še bolj žalostna kot druge dni. Medla luč je padala na njen obraz, na pajčolan na glavi in segala prav na svetlikajoče se bodalo, ki je rezalo njeno materinsko srce. Sveti Rok na lesenem podstavku na desni steni se je oziral plašno po mraku svetega hrama.

Nekoč smo hodili s svetostjo v srcu po Katakombah: prvi kristjani so se skrivali pred preganjalci v njih polmraku ter opravljali Boga svete daritve. Svetost kraja je tudi nas prevzemala in bližina Boga nas združevala. Posvetnost je utonila v mraku in naša molitev je bila bolj iskrena in goreča.

Kakor v Katakombah!

Ogrela me je pri srcu.

Bolečina Matere božje nam je bila bliže in naše lastne bolečine so nas manj bolele v tem trenutku.

Z visokim in sivim služabnikom božjim smo se pokrižali. Njegov mehki in umirjeni glas je razlil mir po svetišču: od stene do stene je plaval, pod visoki strop se je izgrubljal in trkal na vrata naših duš. Zlival se je v oblak prošeni in vzdihov, ki je lebdel v czkem prostoru med stenami: vsi, ki so že kdaj molili v tem prostoru, so se tesno objemali z nami.

Mar si nismo bratje?

„Bratje in sestre! Priznajmo svoje grehe...“

Kakor glas Boga samega, ki je vabil od vsepovsod.

„Sin moj, poznam tvojo slabost! Samo to želim, da jo tudi ti ponižno priznaš in svoje pregrehe obžaluješ. Življenje sem ti dal, da bi dobremu služil. Če nisi tako ravnal, prosi in ti odpustim...“

Polna je cerkvena in smo kot družina, ki jo veže ljubezen. Vsi iskreni, vsi ponižni, vsi enaki.

Vsi molimo, prosimo, se zahvaljujemo.

Samo temni obris glavnice strmi proti žaru sveč. Oltar, žalost Marije, pastir. Vse drugo, kar človekovo zbranost moti, je utonilo. Prošnje niso le na ustnicah, iz srca se rodijo in ponižno dvigajo proti Neju.

Tam spredaj glas visokega pastirja Rudolfa prosi: „Gospod, usmili se!“

Za njim ponavljamo vsi, vsi v en glas: postavni profesor Vinko; sivolasa mati, ki vedno rada govori o Sloveniji, od koder je prišla na obisk k sinovom; drobne dekletce, Marjanca, ki je vedno polna veslega smeha in prijaznosti; gospa Anica, katere glas slavi Boga, ko začne peti; črnolasa Silva, ki ji mehke sanjave oči grejeta dva encijana, da te ob njenem pogledu presune spomin na slovenske gore s plavim encijanom, žarečim rododendronom in vabečimi belimi planikami...

„Kristus, usmili se!“

Prosimo vsi, da naša prošnja plava naravnost v nebo. Z nami

prosi skupina mladih deklet — svet se odpira pred njimi in pomladi jih čakajo na vseh poteh — a v tem hipu jim misli hite k domačim. Molijo zanje.

Vsi prosimo. Vsi molimo. Ne vidimo se v mraku med seboj, tudi nas ne vznemirjajo naše zunanosti: vsi se bližamo k Njemu, ki je stopil med nas.

Kakor v Katakombah nekoč! Bližina božja nas je omamila in svetost trenutka nam je napolnila duše.

Veš, da je to bilo srečanje z Bogom? V tej preprosti cerkvi te je čakal in do skrajnosti žalostno in neprijetno jutro te je pognalo k Njemu. Pa odhajaš z Njim in si bogat.

Bogat iz mraka Katakomb!

(Bo še)

PROŠNJE VERNIKOV

V našem življenju se dogodi mnogo takega, kar ni po naši volji. Razočaranja, neuspehi in udarci usode nas spremljajo skozi našo vsakdanjost in nam kalijo veselje do življenja. Pa četudi nam dobro gre, smo nemirni, ker je še toliko trpljenja na svetu. Zato molimo:

Gospod, daj nam vztrajnosti in moči, da bomo v zvestobi nosili svoje skrbi in težave skozi življenje.

Usmerjaj naš pogled v bodočnost v upanju, ki nam ga daje Jezusovo vstajenje.

G. Tone Gosar je Ljubljčan, sin dr. Andreja Gosarja, sociologa, univerz. profesorja in ministra. Rojen je bil 20. septembra 1925. Klasično gimnazijo je končal v Ljubljani, bogoslovne študije pa je opravil v begunskem semenišču ter bil posvečen v duhovnika 12. januarja 1952 v Ramos Mejía, skupaj z 11 sošolci. Inkardiniran je v ljubljanski nadškofiji, deloval pa je najprej v nadškofiji La Plata, po njeni razdelitvi pa v škofiji San Nicolás. Kot kaplan je bil nastavljen na župnijah v San Pedro, Colón in Pergamino, od l. 1964 pa je župnik v Carabelas. Na prošnjo uredništva DŽ podaja obris svoje sedanje župnije.

Slika podeželjske župnije v Argentini

V trikotniku med mesti Pergamino, Colón in Rojas na severu buenosaireske province leži moja župnija.

280 km severozahodno od glavnega mesta.

Carabelas je vas s 1100 prebivalci. Župnija sama pa obsega ozemlje, 40 km na dolgo in 30 na široko. Ima še skoraj 30 km oddaljeno vas Mariano H. Alfonzo z 900 dušami in 25 km na drugo stran vasico La Beba. Tu je okoli 150 ljudi. Ostalo ljudstvo pa je raztreseno po širnem polju. V celoti bi bilo v fari okoli 4000 duš.

Verniki so v glavnem potomci Italijanov in Špancev, pa tudi pre-

cej Dolmatincev je. Toda vsi že popolnoma poargentinjeni.

So pretežno poljedelci in majhni trgovci; večje industrije ni.

Fara je bila ustanovljena pred sedmimi leti in sem jaz prvi župnik. Praktično sem moral orati ledino. Prej so imeli zelo neredno mašo enkrat na mesec; v Carabelas so prihajali iz Rojas, v Alfonzo pa iz Pergamino.

Zavetnica fare je Naša Angelska Gospa (Ntra. Sra. de los Angeles), 2. avgusta. Na podružnici v Alfonzo pa častijo sv. Patricija, 17. marca.

Do sosednjih župnikov imam 25, 29, 30, in 40 km, do škofa pa kar 130 km.

Ko sem prišel v Carabelas 1. maja 1964 ob pol dveh popoldne, so me poklicali k umirajoči bolnici, še preden sem spravil prtljago z avta na tla. Tako sem začel pri „zadnjih vratih“ življenja. Pa so se zaprla in je bolnica še dve leti živel.

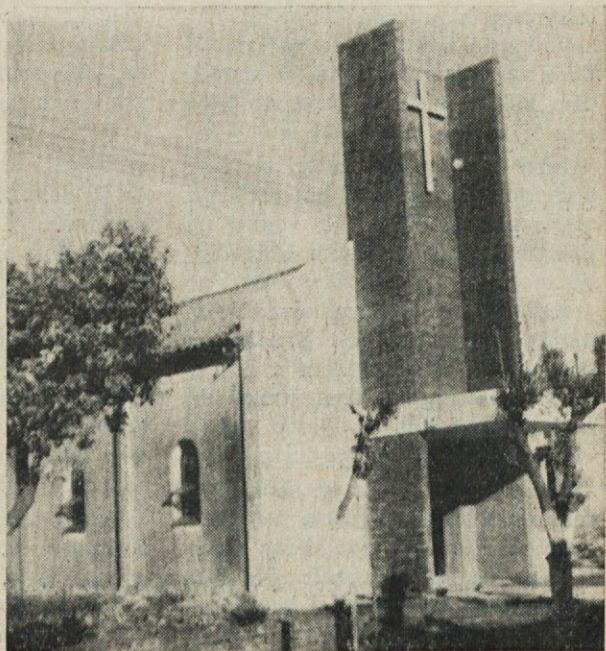
Prve dni je bilo med tednom do 50 ljudi pri maši. Mislil sem: to bo pa lepo... Pa sem se uštel. Dobro so me ogledali in je minila novost. Nazadnje sem ostal le z majhno skupinico duš, ki še sedaj med tednom niha od ene do deset. Če pa je maša naročena, se cerkev včasih tudi napolni. V klopih je prostora za 150 oseb.

Treba bo torej orati ledino.

Doslej niso imeli nobene prave verske vzgoje. Le stari argentinski katekizem z 93 vprašanji; toda brez razlage in le napol naučen.

Kdo bi mogel vzljubiti Kristusa s statističnimi podatki; kdo je, kako se imenuje, kdo je oče, kdo mati, kje se je rodil, kje in zakaj umrl, da je vstal in šel v nebesa...

Najprej sem moral odpraviti s'rah pred duhovnikom. Prejšnji je bil bolan in zato precej nervozen in trd. Začel sem obiskovati družino za družino. Istočasno na različnih koncih vasi. Sprva so nekam začudeno gledali, kaj neki hoče... ali nabira denar...? Ko so

Cerkev,
kjer pastiruje
Slovenec
g. Tone Gosar

pa videli, da je le obisk, da jih pozdravim in spoznam, so si želeli obiska čim prej.

Otroci so ponekod jokali: zakaj pa k nam ne pride?

Zato sem pohitel in v dveh mesecih v Carabelah vse obiskal — kakih 300 hiš.

Z obiski po polju in drugih vasicah ni šlo, dokler nisem imel far-nega avta, ki mi služi skoraj kot kaplan. Do vseh še vedno nisem mogel, ker sem že vezan z vpeljanim delom.

Dušnopastirski obiski

Obiskoval sem tudi bolnike, za katere sem zvedel: tudi za naveden prehlad. Tako so počasi zgubili stari strah, da je obisk duhovnika pri bolniku napoved smrti. Tudi sv. obhajilo sem nosil navadnim bolnikom, celo otrokom, kjer sem le mogel.

Imel sem srečo, da so se prvi umirajoči pozdravili po prejemu zakramentov. Toda še vedno ne pokličejo, čeprav se ne boje obiska.

Rekel bi, da je v veliki meri vse moje delo preko teh družinskih obiskov. Le tako pridem v stik z verniki. V župnijskem uradu bi jih zaman čakal.

Seveda gre veliko časa s tem navidezno v nič. Pogovor se suče o čemerkoli. Nekomu sem potožil o tem, da se mi zdi, kot bi čas zgubljal, pa mi je mož rekel: „Ne skrbite, če se ne govori o veri. Vaš obisk sam nam prinese Boga v

hišo.“ Prisotnost duhovnikova in njegovo krščansko gledanje na vsakdanje stvari je posredno označevanje evangelija. Pa pride tudi do globljega pogovora.

Včasih se zgodi, da mi vrnejo obisk s tem, da pridejo k maši med tednom.

Do moških je mogoče priti le v večernih urah.

Na splošno so zelo gostoljubni. Užaljeni bi bili, če bi ne vzel malice, ali sedel z njimi k večerji. Tako sem to dvojje odpovedal v gostilni (pensi6n), kjer jem. Včasih moram po dvakrat malicati; me pa tudi okoli prinese. Malo posta dobro dene.

Začetki fare so bili med drugim Vatikanskim cerkvenim zborom. Več ali manj je bila znana smer, v katero bo šla liturgična obnova, zato sem pazil, da nisem uvažal starih navad.

V glavnem je bila z veseljem sprejeta vsa liturgična prenovitev. To je dalo tudi snov pogovorom po družinah in pripravljajo razpoloženje že v naprej. Le poredke obiskovalce cerkve so novosti prese-netile.

Naš rojak arhitekt g. Marijan Eiletz mi je naredil načrt za prenovitev prezbiterija. Ljudje so se sprva nekaj bali, kaj bo. Ko pa je bilo narejeno, jim je odleglo in so bili zelo zadovoljni.

Mašo imamo vsak dan v6deno. Počasi se je privadilo za to litur-gično mesto več oseb. Teže je bilo z bralci. Moški se boje. Imam samo enega fantiča. Bralk pa kar

precej. Tako postaja sv. maša nekaj skupnega.

S petjem je težje, ker sam nimam dosti posluha. S potrpežljivostjo se je precej doseglo. Včasih imamo celo s kitaro in folklorno melodijo.

Sobotna nedeljska maša je ljudem še bolj všeč. K obema mašama skupaj prihaja morda kakih 100 ali 120 oseb. V Alfonzo, kjer imamo vsako nedeljo mašo popoldne, pa okoli 35. Če je naročena, se pa cerkev tudi napolni.

Sploh se to pozna v teh majhnih krajih. Je veliko sorodstva med ljudmi in vsi se poznajo. Zato se pogosto nabere veliko ljudi — je nekaj družinskega, domačega.

Pozna se pa tudi vreme. Asfaltiranih cest je malo. Po blatni zemlji pa skoraj ni mogoče hoditi. Posebno ljudje s polja včasih po več dni ne morejo v kraj.

V Carabelas je veliko plesov ali podobnih zabav ob sobotah zvečer, ali bolje, čez noč. To mnoge zadrži doma brez maše.

Ker imam malo krstov, pripravjam vsako družino posebej. Pogosto grem kar na dom. Prav tako je s pripravo zaročencev.

Na leto je približno 40 krstov.

Še o zakramentih

Porok pa deset. Lahko bi jih bilo še enkrat toliko, pa mi polovica uide v sosedne fare, posebno v Alfonzo. To v glavnem zaradi večje prilike za svatbo, fotografije in potovanje.

Število sv. obhajil je raslo od 1756 v prvem letu do čez 5000. Sedaj se je porast nekam zataknil. Ob nedeljah jih bo povprečno 40 v Carabelas in 10 v Alfonzo. To je tretjina, včasih polovica vseh prisotnih. Mislim, da je ta stalna skupina bolj važna kot pa tisti, ki sem pa tja prihajajo. Ko sem prišel na faro, jih je bilo morda 5.

Na dan žegnanja smo dosegli 135 obhajil.

Letno gre v celi župniji kakih 35 otrok k prvemu sv. obhajilu. Se pa dogaja kot precej na splošno v Argentini: za mnoge je prvo in zadnje obhajilo. Nekaj jih vztraja 2 ali 3 mesece. Nazadnje pa jih ostane le 5 ali 6. Drugi se spomnijo le ob večjih praznikih.

Pripravljam jih v glavnem sam, ker nimam katehistinj. Na učiteljice ni računati, ker se skoraj vse od daleč vozijo v šolo. Pa tudi redke bi bile res za to.

Večji skupini sta v Carabelas in Alfonzo. Manjši pa v kakšni šoli na polju (okoli 5 otrok).

Tu na deželi je težko. Skoraj polovica otrok prihaja od daleč, do 15 km, in to dvakrat na teden, in potem jih morajo pripeljati še v šolo. To je hudo za kmeta. Veliko časa zgubi. In pogosto zaradi slabih potov ne morejo. Letos je začel prihajati na konju nek reven otrok celih 5 km daleč.

Je pa za uspeh verouka glavna ovira družina sama. Starši večinoma niso imeli zadostnega pouka. Novo podajanje verouka, nova snov, je za mnoge čisto nepoznana

stvar in ne morejo otroku pomagati. Večinoma se pa sploh ne zanimajo. Otroka pošiljajo h katekizmu, ker je tradicionalno, da gre k sv. obhajilu. Toda ni nobene volje, da bi nadalje živeli po veri. Bodo prenesli eno ali dveletno pripravo, toda potem bo vsega konec. Mnogi se oddahnejo in skoraj s ponosom rečejo: „Spolnil sem svojo dolžnost...“, ko je otrok bil pri sv. obhajilu.

Težko je doseči, da bi v času priprave hodili k sv. maši. Še posebej pri tistih, ki živijo na polju. Tako je za mnoge sv. maša na dan obhajila skoraj novost.

Novosti

Morda bi bilo zanimivo omeniti, kar se že precej časa uvaja; s posebnim škofovim dekretom je neka gospa pooblaščenca, da deli sv. obhajilo v primeru moje odsotnosti.

Za to opravi „besedno bogoslužje“ — berilo in evangelij dnevne maše, splošne molitve, potem pa obhajilni obred. Lahko spremlja petje kot pri maši.

Tudi bolnikom sme nesti Gospoda.

Verniki so kar lepo sprejeli to novost. Seveda pride to zelo redko v poštev, ker skoraj ne grem s fare; le če imamo več dni duhovniki sestanek ali kaj podobnega. To mi je tudi omogočilo, da sem lahko šel na kratke počitnice, ker je zelo težko dobiti duhovnika, ki bi nadomeščal.

Organizacij, bi rekel, nimam. Ne

gre. Imamo bolj po domače urejeno sodelovanje, brez večjih formalnosti.

V Carabelas in v Alfonzo je cerkveni odbor (Comisión pro templo), predvsem za materialne stvari. V glavnem, kot tudi pri drugih svetnih odborih, delajo dve ali tri osebe, drugi so pa le za število.

Približno štirikrat na leto se pripravi kakšna rifa, kermesse ali kaj podobnega. Tako se nabere nekaj sredstev za materialne potrebe.

Imamo nekakšen „župnijski prispevek“ — morda 150 oseb, ki mesečno nekaj malega prispevajo. Navadno plačajo za vse leto skupaj. Je, rekel bi, smešna malenkost. Ni razumevanja, ker mnogi mislijo, da imamo plače od vlade ali od škofa.

Za duhovnika samega bi bolj težko dali, za zunanje materialno delo so pa kar velikodušni.

Tako smo z drobnimi nabirkami ali prireditvami v teh sedmih letih kar precej mogli narediti: najprej celotno prenovitev prezbiterija, župnijski avto, zgraditev in oprema prostorov za farni otroški vrtec, ki služijo obenem za pouk verouka, sestanke itd., precejšnja popravila na cerkveni strehi in prenovitev vsega pročelja cerkve.

Tudi v Alfonzo smo predelali za novo liturgijo prezbiterij in nekaj drugih popravil cerkve itd.

Za vsa ta dela je naredil lepe načrte arhitekt g. Marijan Eiletz. Skoraj se ne vidi, da je predelava starega.

V Alfonso smo sezidali manjšo dvoranico za sestanke in verouk.

Pri organiziranju teh stvari moški še kar priskočijo.

Imamo tudi dvojno Caritas — v Carabelas in Alfonso. So v glavnem iste osebe za vse sodelovanje: liturgično, dobrodelno in materialno.

Težave in upi

Skromno dela naša Caritas. Srce se nam trga ob majhnem sodelovanju, pa imamo tudi lepe trenutke.

Sem pa tja naredimo sestanek pet do deset oseb — večinoma ženskih — za poglobljanje verskega znanja in življenja. V postu smo imeli dve skupini kar na domu. Je pa silno težko spraviti ljudi skupaj. Ob tako majhnem številu pogosto ni mogoče narediti sestanka, ker ta ali oni ne more priti.

Z mladino, posebno s fanti, mi ne gre od rok. Morda bo moj naslednik imel več sreče.

Poskušali smo tudi s „Krščanskim družinskim gibanjem“ s sestanki zakoncev, pa je kmalu padlo v vodo. Z moške strani ni dovolj zanimanja.

Taka bi bila bežna slika te mladine. Je oranje trde ledine. Veselo upanje Cerkve.

Žetev bo prišla.

Prej pa je treba moliti in trpeti.

Marija Srednica ne bo pozabila te svoje družine, ki začenja rasti. Predvsem pa Jezus, ki živi že sedem let sredi svojega ljudstva. On je srce vsega življenja v krščanskem občestvu.

4 NOVICE

MOSKVA. V Rusiji je umrl 85-letni nadškof Josif, poglavar ruskih „starovercev“. Josif je od 1961 dalje vodil močno skupino krščanskih vernikov, ki so se v 17. stoletju odcepili od pravoslavne Cerkve. Imenujejo jih tudi „razkolnike“. Vseh starovercev je nekaj milijonov in imajo tri škofove.

PARIZ. Zveza marijanskih družtev je pripravila razpravo o dušnopastirskih vprašanjih, ki jih postavljajo razna nepriznana Marijina prikazovanja. Poročilo o spoznanjih in sklepih razprave bo objavila revija Cahier Marias.

BUDIMPEŠTA. Za novega odgovornega urednika madžarskega katoliškega tednika „Uj Ember“ je madžarska škofovska konferenca imenovala na predlog lastnika lista, Katoliške akcije, pisatelja Ferenc Magyara. Dosedanji odgovorni urednik je stopil v pokoj. Ferenc Magyar ima 55 let in je že sodeloval pri katoliškem tisku, pri listu Uj Ember sodeluje že od 1947.

RIM. Papeška kongregacija za bogoslužje je dala dovoljenje desetim škofovskim konferencam, da smejo v njihovi državah obhajati tudi na roko. To dovoljenje so dobile: Belgija, Nemčija, Francija, Avstrija, Nizozemska, Jugoslavija, Kanada, Japonska, Afrika (franc. Somalija) in Južnoafriška republika.

Problemi holandskega Katekizma

Nezmotljivost Cerkve in spoznavanje verskih skrivnosti

Pod naslovom: Resnica in gibanje govori Novi katekizem o nezmotljivosti Cerkve. Zavrača pojem nezmotljivosti kot nekaj nepremičnega, kakor se je to, po njegovi sodbi, verovalo doslej. Resnica — pravi — ni kakor nepremakljiva skala. Dejansko resnice same nikoli ne dosežemo, ampak le njen izraz. Resnico samo je treba izražati in prilagoditi vedno znova, da ne postane žaltava in uvela. Da ostane zvesto evangeliju in svoji lastni preteklosti, učiteljstvo Cerkve ne sme biti neupogljivo, okorel sistem, ampak živa beseda. Evangeljske vrednote mora razlagati za vsak novi čas primerno. To pomeni, da se vsaka razlaga more in tudi mora izboljšati. Božji Duh ne bo dopustil, da bi se Cerkev v tem iskanju resnice motila. Drugi vatikanski koncil uči: „Celota vernikov, ki imajo maziljenje Sv. Duha, se v verovanju ne more motiti“ (C 12). Učitelji Kristusove resnice so škofje, v kolikor poslušajo celoto vernikov, iščejo resnico v zvezi in edinosti z božjim ljudstvom, ki potuje po svetu, in zaupajo, da jih Kristusova luč ne bo zapustila...

Tudi v tem razlaganju cerkvene nezmotljivosti in spoznavanju razodetih skrivnosti Novi katekizem ni točen in zanesljiv. Pod lepimi besedami se skriva nevarnost zmote.

Izjava kardinalske komisije

„Naj se v Katekizmu jasno izrazi, da nezmotljivost Cerkvi ne za-

gotavlja samo nepogrešljivo pot v vednem raziskovanju, ampak ji da tudi resnico samo v verskem nauku, ki ga mora ohraniti in ga razlagati vedno v istem smislu in pomeni. Vera ni le iskanje, ampak je tudi predvsem gotovost. Naj se Katekizem izogne vsemu temu, kar bi utegnilo njegove bralce priversti do mišljenja, da človeški um pritrdi la besednim ali pojmovnim izrazom razodete skrivnosti. Naj nasprotno poskrbi, da bodo sprevideli, kako more človeški um s svojimi pojmi „nejasno in kakor v zrcalu,“ kot uči sveti Pavel (1 Kor 13, 12), „pa vendar resnično izraziti in doseči razodete skrivnosti.“

Popravek in dopolnilo

„Nezmotljivost“ je sicer negativen izraz, ki pa označuje pozitivno stvarnost: gotovost posesti in posredovanja resnice. Res da nič ne omenja razvoja in napredka, kar pa je lastno vsaki resnici, ki jo človek na zemlji poseduje. Ako to obrnemo na Cerkev, pomeni nezmotljivost to, da bo ona zvesto varovala zaklad verskih resnic in da bo pod vodstvom Svetega Duha brez nevarnosti zmote napredovala v vedno globljem spoznavanju božjega oznanila.

Izraz Katekizma, da nikdar ne dosežemo resnice same, ampak le njen izraz, je nedopusten. Naš razum je že v naravnem pogledu sposoben priti do resnice in jo izraziti

s primernimi besedami, še veliko bolj gotov pa je v veri. V naravnem spoznavanju je seveda možna zmota, vsak dej vere pa je nezmotljiv, ker temelji na božji besedi.

Brez dvoma so naši človeški pojmi v pogledu božjih stvarnosti zelo ubogi in nepopolni. Božje skrivnosti moremo izraziti le s predstavami, besedami, ki so vzete iz našega življenja na svetu. Vendar ne smemo zamenjati nepopolno spoznanje z napačnim, zgrešenim spoznanjem.

„Bog, ki je mnogokrat in na mnogotere načine nekdam govoril očetom po prerokih, nam je slednjič, te dni, govoril po Sinu“ (Hebr 1, 1). Ako nam je Bog govoril s človeškimi besedami, katerim odgovarjajo človeški pojmi, je to, kar nam je povedal o sebi, resnično, čeprav neskončna božja stvarnost neizmerno presega to, kar naši pojmi izražajo. Človek sprejme po veri, kar nam je Bog o sebi povedal.

V konstituciji o božjem razodetju 2. vatikanski koncil takole o tem govori: „Ker je Bog v svetem pismu govoril po ljudeh na človeški način, mora razlagalec svetega pisma skrbno preiskati, kaj so sveti pisatelji v resnici hoteli zapisati in je Bog po njihovih besedah hotel razodeti, da bo spoznal, kaj nam je Bog hotel sporočiti. Da spoznamo namen svetih pisateljev, je treba med drugim upoštevati „literarne vrste“. Na

zelo različne načine je namreč prikazana in izražena resnica v raznovrstnih zgodovinskih sestavkih, v preroških, pesniških in drugih govornih vrstah. Potrebno je zato, da razlagalec poišče smisel, ki ga je sveti pisatelj hotel izraziti in ga je izrazil v danih okoliščinah, v pogojih svojega časa in svoje kulture ter s pomočjo literarnih vrst, ki so bile takrat v rabi. Vse to, kar zadeva razlago svetega pisma, je končno podrejeno sodbi Cerkve, ki ima od Boga naročilo in službo, da čuva in razlaga božjo besedo“ (BR 12).

Ker je naše spoznanje po veri nepopolno, je vedno možno nadaljnje poglobljanje v verske skrivnosti in napredovanje v njih umevanju. Ker pa, kot že rečeno, nepopolno spoznanje ne pomeni napačno spoznanje, mora iti ta napredek v umevanju v istem smislu in istem pomenu. To je že v 5. stoletju dobro povedal sveti Vincencij Lerinski: „Potrebno je, da raste in napreduje razum, znanost in modrost tako pri vsakem posamezniku kot pri vseh skupaj, tako pri posameznem verniku kot v vsej Cerkvi, v teku stoletij in časov. ampak le v lastni vrsti, to je v isti dogmi, v istem smislu, v istem pomenu.“ Isto je povedal papež Janez XXIII. ob otvoritvi 2. vatičanskega koncila: „Potrebno je, da se ta nauk, gotov in nezmotljiv, ki mu dolgujemo zvesto poslušnost, preiskuje in razlaga tako, kot to zahtevajo naši časi.

V čem obstoji ta napredek božjega ljudstva nasproti polnosti resnice? Na prvem mestu je treba vedeti, da je razodeto oznanilo tako bogato po svoji vsebini, da ostanejo gotovi njegovi pogledi v začetku skriti. Kristus pa je dal svoji Cerkvi možnost, da v umevanju verskih resnic in skrivnosti napreduje in se spopolnjuje. Na drugem mestu moramo vedeti tudi to, da moremo priti do verskih skrivnosti le po človeških izrazih. Med temi izrazi so formule, besedila, ki so do gotove meje spremenljiva; poleg tega so podobe in pojmi. Ti slednji dosežejo božjo skrivnost na negativen, vedno nepopoln, a popolnoma resničen način, ki ohrani svojo vrednost skozi vse čase in kulture. Izrazi sami pa lahko vsebujejo kak element, ki odgovarja podobi sveta, kakršno so ljudje imeli v tem ali onem obdobju.

Iz vsega tega sledi, da se ne smemo čuditi, ako teologi včasih ločijo med označeno resnico in njenimi izražanji. V našem času se teologi zelo živo zavedajo tega gibanja, razvoja in novosti. Eni se boje v tem pogledu celo potrebnih sprememb; drugi pa bi tvegali zaradi pretirane želje po spremembi celo resnico samo. Papež Pavel VI. se je postavil v sredo med obe skrajnosti, ki je dejal: „Vera je ne le iskanje; je pred vsem gotovost.“

Je pa sveti oče tudi opozoril na nevarnost, ki se skriva v menja-

vanju teoloških izrazov, s katerimi se označujejo verske resnice in skrivnosti. Videli smo to v pogledu evharističnega spremenjenja, kjer Cerkev vztraja na izrazu transsubstanciacija, to je bistveno spremenjenje, kolikor se more ta beseda posloveniti. Zelo morajo zato teologi paziti, da s spreminjanjem besedila ne okrnijo resnice same. Tudi ne bi smeli nikdar pozabiti, da v teološkem raziskovanju in razvoju vsaka nezmotljiva definicija Cerkev predstavlja dokončno sprejeto dejstvo, čeprav je tudi glede njega vedno še možno nadaljnje proučavanje in poglobljanje.

Novi katekizem — kot to poudarja izjava kardinalske komisije — povzroča vtis, kot da nezmotljivost Cerkev ni drugega kot neprestano iskanje resnice, ne pa njena pridobljena gotovost na polju razodetega nauka. Tudi ni točno, ako istoveti izražanje resnice z njeno prilagoditvijo časovnim razmeram. To sta dve različni stvari. Tudi to ne odgovarja nauku Cerkev, da bi nezmotljivost Cerkev, to je božjega ljudstva na zemlji, temeljila v vernikih, v kolikor se ločijo od hierarhije, ampak v kolikor jo vključujejo. O tej točki bo obširneje govorjeno v prihodnji številki.

Procesija presv. Rešnjega Telesa slovenskega občestva v Velikem Buenos Airesu v juniju 1971. Osrednji del.

Foto: Marko Fink

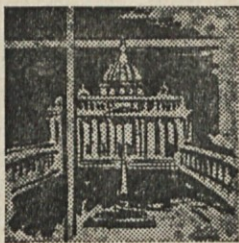
Za sklep naj bodo podane nekatere misli velikega cerkvenega učitelja sv. Anzelma († 1109), ki je takole sodil o filozofskih in teoloških študijih: „Lažni filozofi, ki ne morejo razumeti tega, kar verujejo, se borijo proti resnici same vere, potrjene po svetih očetih; kakor če bi netopirji ali sove, ki vidijo nebo le ponoči, razpravljali o žarkih opoldanskega sonca z orli, ki ga vsak trenutek gledajo. Je potrebno, da svojo vero z razumom branimo proti brezbožnikom in to na ta način, da jim dokažemo, kako nas prezirajo proti vsej pameti. Najvažnejša služba filozofije je dokazati, kako se naša vera v vsem sklada z našim razumom in kako so najgloblje razodete resnice popolnoma vredne našega verovanja.

Namen krščanske teologije, ki temelji na božjem razodetju pa je, da potrjuje v veri tiste, ki se veselijo ponašajo s krščanskim imenom. Noben kristjan ne sme dvomiti o tem, kar katoliška Cerkev s srcem veruje in z besedo izpoveduje. Ohranjujoč vedno z vso trdnostjo to vero, ljubeč jo in živeti po njej, se mora s ponižnostjo prizadevati, v kolikor mu je mogoče, da išče razloge za to, kar veruje. Ako mu je dano razumeti, naj dá Bogu zahvalo; v nasprotnem primeru pa naj ne napada tega, česar ne razume in naj ponižno skloni glavo.

Zato, kadar teologi ali verniki iščejo razloge za vero, to ne sme iti za tem, da bi utemeljili vero na teh razlogih, zakaj vera ima svoj nezrušljivi temelj v sami avtoriteti Boga, ki je to, kar verujemo, razodel. Pravi red zahteva, da verujemo v globoke skrivnosti krščanske vere prej, kot bi hoteli o njih razpravljati s svojo pametjo, po besedi onega, ki je dejal: 'Ako ne boste verovali, ne boste razumeli! Vendar pa se mi zdi pomanjkljivo, da se potem, ko smo bili v veri potrjeni, ne potrudimo, da bi bolje razumeli to, kar verujemo. Čeprav so namreč za apostoli mnogi naši sveti očetje in učitelji povedali toliko in tako velikega o razlogih naše vere, vendar niso mogli povedati vsega tega, kar bi bili povedali, ako bi bili živeli dalj časa. Po drugi strani je razlog resnice tako globok, da ga smrtniki ne morejo izčrpati. Gospod pa tudi ne neha deliti v svoji Cerkvi darov svoje milosti, saj je obljubil, da z njo ostane do konca sveta.

Med vero in gledanjem se nahaja naše razumevanje verskih skrivnosti, ki ga moremo doseči v tem življenju; zato, čimbolj bo kdo napredoval v tem spoznavanju in umevanju teh skrivnosti, ki nam jih je Bog razodel in nam jih sveta Cerkev zapoveduje verovati, toliko bolj se bo bližal blaženemu gledanju, po katerem vsi hrepenimo.“

ALOJZIJ KOŠMERLJ

Sv. Stolica in L. R. Kitajska

Kitajski pisatelj Wei Tsing-sing je napisal knjigo z naslovom Sv. Stolica in Ljudska republika Kitajska od izvolitve papeža Pija XI. do današnjih dni. Ludwig Wei Tsing-sing je časnikar in zgodovinar, od l. 1945 je tudi član kitajske diplomatske misije v Parizu. L. 1965 je bil posvečen v Rimu v novomašnika. Ves se je poglubil v študij diplomatskih odnosov med Vatikanom in kitajsko komu-

nistično vlado. V tej svoji novi knjigi strastno zagovarja mnenje, da je kljub največjim težavam treba vse poskusiti, da se obnovijo diplomatski odnosi med Sv. Stolicom in Kitajsko. Peter Leon Triviere, strokovnjak v vprašanih glede Kitajske, je v reviji „Informaciones católicas internacionales“ podal kratko vsebino zgoraj imenovane knjige, katero tu v glavnem priobčujemo.

Kitajska je ogromna dežela, v nji živi četrtnina vsega človeštva; vedno bolj se uveljavlja zlasti na političnem in vojaškem poprišču. Po štiriletni osamljenosti je zelo vidno stopila na mednarodno pozornost. L. 1970 je pri glasovanju v Zvezi narodov dobila večino. Od 127 držav članic Zveze narodov je 53 držav uredilo svoje odnose do Kitajske in je verjetno, da bo še to leto priznalo Peking še drugih deset držav.

Sedaj se niti Cerkev niti narodi ne morejo več zadovoljevati z zgolj obsojanjem in ignoriranjem Kitajske. Katoliška Cerkev se tega dobro zaveda. Ob priliki papeževega potovanja v Azijo je msgr. Casaroli dopisniku lista Messagero izjavil, da odnosi med Vatikanom in Kitajsko nikoli niso bili popolnoma pretrgani.

Gotovo je npr., da je papež Janez XXIII., ki je sprejemal različne osebnosti iz komunističnega sveta, razmišljal že pred II. vatikanskim koncilom o možnostih za

obnovitev stikov z oblastniki Ljudske republike Kitajske po posredovanju pekinškega poslaštva v Kairu. Načrt ni uspel. L 1966 je Sv. Stolice stopila v stik s kitajskim poslaštvom v Bernu v Švici po posredovanju ondotnega apostolskega nuncija. Msgr. Casaroli je l. 1970 na tihem obiskal kitajskega poslanika v Belgradu, nekaj dni potem, ko so rdeče kitajske oblasti osvobodile zadnjega inozemskega škofa, msgra. Walsha, ki je bil zaprt v Shangaiu.

Ko je papež Pavel VI. odpotoval v Hong-Kong je msgr. Casaroli izjavil, da bi bilo nespametno delati si iz tega prevelike utvare. Moramo počakati, da bo storila Kitajska kaj več kot je zavzemati držo molka in spoštovanja. Tudi papež Pavel VI. ni pričakoval takojšnjega uspeha. Važnost dogodka ne bo dala papeževa poslaničca, ki jo bodo brali v Hong-Kongu, temveč papeževo potovanje in njegova navzočnost v tem mestu.

Za dolgo zgodovino odnosov med Sv. Stolico in rdečo Kitajsko je zelo važno leto 1949, ne samo zato, ker je 23. januarja tega leta Mao Tse-Tung zavzel Peking, temveč tudi zato, ker je 10. julija 1949 Sveta Stolica objavila dekret svetega oficija, v katerem obsoja komunizem v vseh oblikah in prav tako obsoja sodelovanje katoličanov s komunizmom.

Ko je istega leta protikomunistična narodna vlada zapustila Peking, so ji sledili vsi člani diplo-

matskih zastopstev, celo ruski poslanik; edina izjema je bil zastopnik Svete Stolice internuncij msgr. Riberi, ki je ostal v Pekingu in še naprej urejal in vodil zadeve Kitajske Cerkve, ne da bi imel kake zveze z rdečo kitajsko vlado, pa je kljub temu ohranil cerkvena polnomočja, čeprav ga vlada ni priznavala za papeževega internuncija.

V tem času se je Mao Tse Tung polastil gibanja „treh avtonomij“ z namenom, da tudi katoličane pritegne k sodelovanju za novo Kitajsko. V decembru 1950 je v pastirskem pismu internuncij obso dil „tri avtonomije“. Januarja l. 1951 je Chu-En-Lai ustanovil urad za verske zadeve. Dne 17. januarja se je sestal s kakimi štiridesetimi katoliškimi osebnostmi med njimi sta bila tudi dva škofa. Chu-En-Lai je pristal, da se „tri avtonomije“ ustanove pod papeško učiteljsko oblastjo. Ko so ga navzoči prosili, da naj se bolj jasno izjavi, ni hotel dati nobenih točnejših pojasnil.

Naslednji mesec so kitajski škofje objavili izjavo, da sprejmejo „tri avtonomije“ pod papeževim verskim vodstvom. V marcu je internuncij razposlal novi pastirski list v istem smislu. Aprila je Sveta Stolica pod kaznijo izobčenja prepovedala vsako škofovsko posvečenje brez dovoljenja iz Rima. 2. junija je papež Pij XII. objavil okrožnico „Evangelii praeco nes.“ Kitajska vlada je zaprla

osrednjo katoliško pisarno (8. junija), postavila je pod nadzorstvo internuncijske rezidence v njegovi rezidenci (26. junija), je razpustila Marijino legijo (13. julija), podržavila je univerze, šole, bolnišnice zavetišča, hiralnice za gobavce, dispanzerje ter je izgnala internuncijsko kot navadnega državljana kneževine Monaca.

V apostolskem pismu „Cupimus imprimis“ z dne 18. januarja 1952 papež Pij XII. objokuje krivično preganjanje Cerkve in obsoja poskus ustanoviti Cerkev, ki bi bila ločena od Apostolskega Sedeža. Kitajska vlada je nadaljevala isto linijo svoje verske politike, spremenila pa je poimenovanje svojih verskih ustanov; tako npr. je ustanovila „gibanje ljubezni do domovine in vere“ (l. 1953), dve leti pozneje pa „rodoljubno zvezo kitajskih katoličanov“. Ta ustavna, narodna, ne razkolniška Cerkev, se je dejansko rodila z izvolitvijo in posvečenjem novih škofov domačinov, kajti ta posvečenja, čeprav nedovoljena, so bila veljavna. Sedaj je na Kitajskem 65 škofov, med njimi 45 nelegitimnih, to se pravi, izbranih in posvečenih brez papeževega dovoljenja.

V teh letih se je položaj med Sveto Stolicco in Pekingom poslabšal tudi zato, ker je Sveta Stolica uradno priznala Kitajsko na Formozi in je imenovala msgr. Riberija za internuncijskega v Taipeiu (1952); v encikliki „Ad Sinarum gentem“ (7. okt. 1954) pa je ob-

sodila ustavo narodne Cerkve. 29. junija je papež ponovno posegel v kitajske verske razmere in je z okrožnico „Ad apostolorum principis“ obsodil „Rodoljubno združenje katoličanov“, naznanil nasilje in mučenje zvestih vernikov in izjavil, da so nedovoljena posvečenja škofov bogoskrunstva.

Z izvolitvijo papeža Janeza XXIII. se začenja novo obdobje odnosov med Vatikanom in Ljudsko kitajsko republiko.

Janez XXIII. je kake tri mesece po svoji izvolitvi še rabil izraz „razkolniška Cerkev“ za Cerkev na Kitajskem, pozneje pa se je skrbno varoval tega izraza. Strokovnjaki, ki so se l. 1959 zbrali v Hong-Kongu pod predsedstvom kardinala Agagianiana, so izrazili mnenje, da so škofovska posvečenja na Kitajskem veljavna in da Kitajska ni razkolniška Cerkev. Kardinal Lienart je zapisal: „Na Kitajskem ne bi moglo obstojati več milijonov kristjanov, če ne bi bili lojalni do vlade, ki vodi deželo. Jih moremo zato grajati in jim nasprotovati, če kljub vsemu hočejo obstojati kot Kitajska Cerkev in so si zato oskrbeli kitajske škofove, čeprav zanje niso dobili zakonitega papeževega odobrenja? Saj to tudi ni bilo doseči, ko ni bilo nikakih odnosov med komunistično kitajsko vlado in Sv. Stolicco.“

Papež Pavel VI., ki je bil izvoljen junija 1963, je nadaljeval delo v smislu svojega prednika.

Skical je drugi Vatikanski koncil (1963-1965). Nastopil je celo vrsto potovanj in je odprl na široko vrata Cerkve svetu, v katerem Cerkev živi in deluje. Pomnožil in okrepil je odnošaje s socialističnimi deželami, dosegel je premirje med Cerkvijo in vladami v Litvaniji, Ukrajini, Poljski, Madžarski, Čehoslovaški, Jugoslaviji in Kubi. Msgr. Willebrandsa je poslal v Rusijo, msgr. Pignedollija na Poljsko, msgr. Casarolija na Češko, v Jugoslavijo in Rusijo. Dosegel je osvoboditev kardinala Berana in štirih drugih prelatov. Ustvaril je „modus vivendi“ na Češkoslovaškem, obnovil diplomatske zveze z Jugoslavijo.

Intervencija Sv. Stolice v prid Kitajski

Sveta Stolica je ponovno posredovala, da bi bila Kitajska sprejeta v ONU. 4. oktobra 1965 je papež v New Yorku govoril, naj sprejmejo narode, ki še niso bili pripuščeni v organizacijo Združenih narodov, da jih končno vendarle sprejmejo v ONU. 31. dec. 1965 je papež poslal Mao Tse Tungu telegram, v katerem mu čestita zaradi ugleda, ki ga Kitajska uživa in zbujaja pozornost vsega sveta.

V splošni kulturni revoluciji, ko se je ves svet zgražal nad dogodki na Kitajskem, se Pavel VI. ni bal izreči: „Katoliška Cerkev je na stališču, da razumeva in podpira delo za zgodovinsko presajanje Kitajske iz njenih starih, stalnih,

tradicionalnih oblik njene kulture do neizogibnih novih oblik, ki se porajajo iz industrijskega in družabnega ustroja modernega življenja.“

Štiri leta preje je Pavel VI. v poslanici, naslovljeni na kitajske voditelje, zagotovil, da pripadnost Cerkvi ne slabi zvestobe katoličanov do njih domovine, temveč jo krepi, da z večjo odgovornostjo sodelujejo za mir, varnost in resnični napredek. Cerkev ne želi vladati, temveč služiti.“ — „Hočemo obnoviti stike s kitajskim ljudstvom in kitajsko mladino“, nadaljuje papež. „Želeli bi govoriti o miru z onimi, ki točasno vodijo usodo suhozemske Kitajske“.

Toda tako vlada Ljuske kitajske republike, kakor tudi vlada s Formoze, odklanjata tezo o dveh Kitajskih. In Sveta Stolica ni samo obdržala diplomatske zveze s Formozo, temveč je internunciatura v Tajpei-u povzdignila na nunciatura (24. 12. 1966).

Severnoameriški škofje so priporočili tedanji ameriški vladi, da naj nadaljuje svoje prizadevanje v prid razvoju odnosov s kitajskim narodom na celini in prične izčrpano razpravljanje o tem vprašanju.

Osvoboditev msgr. Walsha

Razumljivo, da je bila ta izjava ugodno sprejeta v Kitajski ljudski republiki. V jul. 1970 je oblast v Peking u izpustila na svobodo msgr. Walsha, zadnjega inozem-

skega škofa na Kitajskem, kateri je bil zaprt in je severnoameriški državljani. Papež Pavel VI. je ob tej novici vzkliknil: „To je dobra novica, prva te vrste, ki nam prihaja s Kitajske. Veselimo se, ker vidimo v njej znamenje boljših dni tako zaželjenih in pričakovanih v prid svobode in vere, pa tudi v prid časti in blagostanju kitajskega naroda, ki ga nismo nehali ljubiti.“

V juliju 1970 je msgr. Walsh, že na svobodi, priznal pozitivne dosežke kitajske revolucije in meni, da je možno v doglednem času, da bi kitajska vlada spremenila svoje ravnanje do Cerkve.

Tri mesece na to je msgr. Giovanetti, stalni opazovalec pri ONU, izrazil mnenje, da bi sprejem Kitajske v ONU koristil miru in medsebojnemu sporazumevanju med narodi. To naj bi se uresničilo v l. 1971, ker se je zmanjšalo število onih, ki nasprotujejo spremeni Kitajske v ONU.

Ob petindvajseti obletnici ONU je papež Pavel VI. pisal U Thantu (okt. 1970): „Želimo, da bi se nekoga dne, ki naj bi ne bil več daleč, krog Vaše družine povečal in da bi oni narodi, ki so še odsotni, na povabilo zasedli prostor okrog Vaše mize in bi tako vsi ljudje mogli skupno delati za isti cilj, za blagor vsega človeštva.“

Ko je papež Pavel VI. 16. nov. 1970 obiskal FAO, to je deset dni pred svojim potovanjem na daljni Vzhod, je ponovno prosil, da bi sprejeli Kitajsko ljudsko repu-

bliko v mednarodne organizacije, katere pa ni izrecno imenoval.

V trenutku, ko je simbolično pristal v Hong-Kongu, je papež dejal: „Prisrčno pozdravljamo kitajski narod ki je tukaj zbran, pa tudi oni drugi neštevilni narod, ki ga ni tukaj, pa ga preko vas slutimo, prav tako iz srca pozdravljamo.“ Papež je navzoče poslušalce opominjal, da so dolžni iskati najbolj primerna sredstva, da bo krščansko oznanilo miru vedno bolj dostojno in sprejemljivo za svet, ki jih obdaja. Poudarjal je tudi, da se je zadržanje Cerkve do Kitajske spremenilo in se zato sme pričakovati, da bo delna ublažitev, ki jo Kitajska očituje, končno pripeljala do boljšega razmerja med krščanskim svetom in med Ljudsko kitajsko republiko.

Odjuga v verski politiki?

V Ljudski kitajski republiki je katoličanov desetkrat več kot na Formozi, pa so brez vsake zveze s Sv. Stolicco pod stalnim pritiskom komunistične vlade. Zato je razumljivo, zakaj je zadnji čas Sv. Stolica obnovila stike s Kitajsko po posredništvu kitajskega posla-ništva v Tanzaniji.

Po drugi strani pa kaže Kitajska v svoji široki diplomatski ofenzivi, da ne pušča v nemar vere kot družbeno politične sile. Čeprav so med kulturno revolucijo zelo trpele vse vere, je sedaj več znamenj, ki nakazujejo relativni mir.

Tako npr. islamska verska

združenja na Kitajskem, katera štejejo uradno deset milijonov muslimanov in so bila od 1966 do 1969 tajna, so v januarju 1970 stopila na plan ter začela vršiti svoje poslanstvo v službi vladne verske politike. Po preganjanju, ki so ga vršile rdeče straže, so muslimani v Pekingu mogli znova praznovati praznik Korbana 17. jan. 1917 v mošeji Tongse.

Muslimanska združenja na Kitajskem so sedaj enakovredna združenjem kitajskih protestantov in katoličanov. Zato je možno, da se na podoben način javijo združenja domoljubnih katoličanov, ki jih vodi msgr. Pi Shushih, nadškof v Mukdenu.

Kakšen bi mogel biti proces, ki bi pripeljal od stikov med Sv. Stolicco in Kitajsko? Razni opazovalci so prišli do skupnih zaključkov in dajejo sledeče napotke: 1. Zastopnik Sv. Stolice na Formozi naj bi ne imel diplomatskega značaja; to pa zaradi tega, ker Peking nikdar ne bo priznal dejstva o dveh Kitajskih. Dejstvo, da tri in pol milijona kitajskih katoličanov s svojimi dva tisoč dvesto duhovniki na kitajski celini pravno zavisi od apostolskega nuncija na Formozi, tvori veliko oviro za zbližanje med Vatikanom in Pekinom.

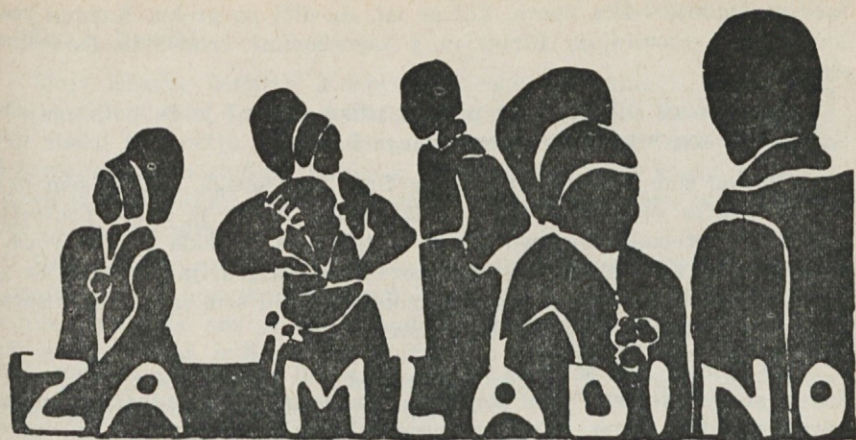
2.) Inozemski škofje, ki so bili izgnani iz Kitajske, naj ne bodo več titularni škofje kitajskih škofij, iz katerih so bili odstranjeni, ker so jih nadomestili novi škofje in ker vlada v Pekingu ne bi priznala škofov, ki niso Kitajci.

3.) Sv. Stolica naj uredi položaj kitajskih škofov, ki so bili izvoljeni in posvečeni brez dovoljenja iz Rima. Msgr. Casaroli je dejal, da se mora sponirati, vsaj subjektivno se ne more smatrati, da obstoja resnično uporniški duh niti v onih, ki so na nekanoničen način volili kakega škofa, niti v onih, ki so tako volitev sprejeli. Je to domneva, ki ne zahteva veliko. Pa bi morda prav ta domneva, čeprav po zunanje manj pravna, stkala niti za edinost.

4.) Sv. Stolica naj prizna msgr. Pi Shu-shih za predsednika generalne skupščine kitajskih škofov. To pa zato, ker je legitimno in veljavno posvečen s pristankom iz Rima in nastopa kot prvi besednik med Cerkvijo in državo in tudi med papežem ter legitimnimi in nelegitimnimi kitajskimi škofi. Msgr. Pi Shu-Shih bi mogel v spremstvu pooblaščenca Sv. Stolice izpeljati poveljavljena kakor jih vsak primer posebej zahteva.

5.) Da se potrdi edinost, ki se je znova pričela od zunaj, naj bi Sv. Stolica priznala msgr. Pi Shu-Shih kot predsednika kitajskih škofovskih konferenc in vseh kitajskih škofov. Dejansko msgr. Pi Shu-Shih se nahaja nasproti kitajski vladi v enakem položaju kot vseruski patriarh Aleksij, ki je obnovil odnošaje z Rimom in mu je Pavel VI. podelil pastirski pristan Janeza XXIII. in ga je Francija ob njegovi smrti slavila kot branitelja vere.

M. L.

DNEVNIK MLADENIČA IZ PRENA

Oh, svet, bojim se tvojih noči,
gnusijo se mi tvoje nihajoče sence.

Vse se vrti v noči,
kakor nemirne vetrnice.

Noč...

Ljubim mirno luč,
nosečo budnico v sončnem dnevu.

Živeti hočem luči,
biti luč, Gospod,
tvoja luč.

Pariz ga je slepil s svojimi prividi.

15. julija. Pišem na postelji v hotelu v Parizu. Potoval sem dobro, le v tukajšnjem okolju se ne najdem. Francosko okolje je zelo različno od španskega. Pogrešam Španijo. Tukaj opravljajo žene težajska dela, na železnicah, celo na progi. Življenje je tukaj trše, težje. Ljubša mi je Španija.

Jezus, v tem tujem okolju ti dam svoje življenje v tvojo službo. Prosim te, daj mi poguma in predanosti.

18. julija. Sedaj živim pri dobri francoski družini, ki svoje otroke dobro vzgaja, le nekoliko brezbržno. Čez dan si ogledujem Pariz. Hoteli, muzeji, barvane vetrnice Moulin Rouga, kričeče propagande,

kjer prevladuje rdeča barva. Zdi se mi, da diši po grehu. Kakšna razlika, ko se spominjam Pirinejev z zasneženimi vrhovi in šumečimi slapovi.

Šel sem na slikarski trg pred baziliko. To mi je še bolj ugajalo. Zelo bohemsko, vendar s sanjami zmage in iluzije.

Obiskal sem baziliko Presvetega Srca Jezusovega. Počasi sem prišel do oltarja in prebral napis v latinščini, ki ga je lahko prevesti: „Sulica je prebodla njegovo stran in takoj je pritekla kri in voda.“ Evangelij sv. Janeza. Baziliko sem poznal po fotografijah, vendar me je zelo prevzela in bil sem pobožno razpoložen. Molil sem za vse in v spravo za grehe tistih, ki žalijo božje Srce.

Ob desetih sem se vrnil na trg, ki je bil vedno bolj živahen. Dve ženski sta se prepirali pred stojnico s klobasami. Radovedneži so se bavali na njun račun. Časopisni prodajalci so kriče ponujali dnevnike. Odšel sem do bližnje kinodvorane. Veliki lepaki napol golih žensk so se ponujali mojim pogledom. Zagnusilo se mi je, obrnil sem se, da bi odšel. Neki prodajalec mi je ponujal šop nedostojnih fotografij. V glavi se mi je vrtelo, postajalo mi je slabo. Skoraj tekel sem iz trga po stopnicah do podzemске železnice.

20. julija. Danes sem si ogledal latinsko predmestje. Mislim, da je moralno nezdravo. Ugajal pa mi je otok na Seni. Vrba žalujka ob reki je bila razsvetljena z zeleno lučjo. Vzdušje je bilo prijetno, tovariško. Konjak mi sicer ne ugaja, vendar sem ga pil. Odšel sem, ko je postalo najbolj zanimivo. Nemški mornarji so igrali na trobente in harmoniko.

Jezus, prijatelj, tukaj ti nisi navzoč. Ta mladina se ničesar ne sramuje. Mogoče bi jo bilo sram le tebe.

In jaz. Občutek imam, da se potapljam.

21. julija. Včeraj sem grešil. Danes zjutraj sem šel k spovedi, moja prva spoved v francoščini. Duhovnik je govoril zelo počasi, tako sem ga lahko vse razumel. Sedaj sem čist, močan.

Hvala, Gospod, za tvoje odpuščanje.

Prejel sem pismo od doma. Šele sedaj se zavedam, kako me starši ljubijo. Kadar sem doma, tega ne občutim. Pisal sem domov razglednico in iskreno pripisal: „Zelo vaju ljubim, Vaš Nande“. Kadar smo daleč od očeta in matere, takrat občutimo njuno ljubezen, trud, misli.

Drugo pismo sem prejel od Kristine.

Dragi Nande!

Moje iskrene čestitke k lepemu uspehu pri maturi. Tudi tukaj smo končali s šolo. Zadnje izpite smo imeli v juniju. Prav takrat je očka zbolel na vnetju slepiča in se je moral dati operirati. Mama je od samega strahu zbolela. Lahko si predstavljaš mojo živčno napetost v dneh izpitov. Sedaj je vse za mano in uživam počitnice, tudi očka in mamica sta že zdrava.

Bila sem na „srečanju mladih“. To so večdnevne konference, ki jih je vodil mlad duhovnik. Razgovarjali smo se o naših mladinskih problemih. Duhovnik nas je dobro razumel. Pogovorila sem se z njim o naši grupi, o tebi, najinem prijateljstvu, o najinih pismih. Kadar boš prišel v Pollenso se bova o tem več pogovorila. Iz srečanj smo odšle vesele, pripravljene pomagati drugim.

Te dni smo imele duhovne vaje. Vodil jih je duhovnik, ki bo v kratkem odpotoval v misijon v Kongo. Na duhovnih vajah sem molila tudi zate.

Hvala za razglednico iz planin. Upam, da si preživel lepe dneve. Tudi meni bi ugajalo iti, pa tukaj ne organizirajo taborjenja za dekleta.

In Pariz? Ti ugaja? Prijetno se zabavaj. Ne pozabi na nas v Pollensi, ki mislimo nate.

Pozdrav Kristina

Še isti dan sem ji odgovoril z razglednico iz Pariza. Kako različna je od Pirinejskih planin.

Draga Kristina!

Prejel sem tvoje pismo. Končala si nižjo gimnazijo. Čestitam. Hvala za tvojo molitev, zelo sem jo potreben. Še dalje prosi Jezusa zame. Tudi jaz bom molil zate.

Vidiš, da ne pozabim na tiste, ki ste v Pollensi. Pariz? Kaj? Veliko mesto, vendar brez duše. Če bi bila ti tukaj! Moje želje so pri tebi. Planiko še hranim zate.

Oče mi je pisal, da ima vozne listke za prve dni v avgustu.

Na svidenje Kristina. Mirna in smehljačča Sena me spominja nate.

Nande

25. julija. Že nekaj dni sem ne pišem dnevnika. Odšel sem z družino, pri kateri stanujem, k morju. Tukaj na obali sem spoznal več mladih ljudi, francosko mladino. Dekleta so skoraj predrzna, fantje prazni. Ne

znajo drugega kakor plavati, jesti in spati. Mislim, če bi šli na taborjenje, kot sem bil jaz, bi umrli ali pa bi jo že drugi dan pobrisali domov. Na videz so zelo galantni, veliko „oprostite“, „prosim“ in podobno, pa zelo malo pripravljenosti in dobre volje za resnično pomoč. Španci smo drugačni.

Dekleta so zelo sladka, vendar neiskrena, nesramežljiva. Minimalne kopalke, preveč prosto vedenje. Večkrat sem imel skušnjave glede čistosti. Misel na Kristino mi je pomagala, da sem zmagal.

Jutri v Orleansu, Jezus, te bom prosil, da mi daš na priprošnje Device Orleanske moč v težkih trenutkih. Moj cilj je moj duhovniški poklic. Pomagaj mi, Jezus. Ivana Arška je simbol poguma. Hvala, Gospod, ti veš, da te ljubim.

Pariz, vrtinec.

Pariz, nekaj luči, veliko teme.

Pariz, norost življenja, ki kipi v hrušču in lučih.

Tukaj vidim Nandeta, v nočnem juliju.

Vidim te Nande, kako s svojo poskočno hojo koračiš preko Elizejskih poljan. Po ulici drvi avtomobili v počasni karavani. Slavolok Zmage, večni ogenj, prižgan neznanemu vojaku... obelisk Concordije. Vidim te na Eiffelovem stolpu, v Luxemburških vrtovih, v muzeju Louvre. Vidim te v latinskem predmestju, Bulevarju sv. Mihaela...

Kakor škrat si in vse je odprto tvojim velikim očem mladosti.

Pariz je vročina, je strast, ki prekipeva. Pariz je kakor peneče vino, ki upijani, samo da ga pogledaš.

Pariz je praznik.

Zakaj tako sam v Parizu, Nande?

Pariz, London, Amsterdam, New York, tudi Madrid in Barcelona... Velika mesta uče mladega človeka, če ima ob sebi vodnika, močno roko, na katero se nasloni, kadar se mu vrti, če ima prijatelja, ki mu umiri divji utrip.

Ne razumeš, ničesar ne razumeš.

Očividno!

Preveč stvari skupaj, da bi jih mogel dojeti, Nande.

Zakaj se svet tako igra z nežnimi dušami. Potem greste po poti s povešenimi očmi, ranjeni, kakor jadrnica s pretrganimi jadri, stopate brez smeri.

M. Mt.

Moja zgodba

Debela teta Berta je vzdihnila:

„Ne, Minka, Marko ima prav. Sama čutim, da bi me noge mnogo manj bolele, če bi shujšala kakih dvajset kilogramov.“

Minka se je komaj premagovala, v njej je vse vrelo..., potem se je zavrtela na osemcentimeterskih petah in klonila pred premočnim skupnim napadom nanjo:

„Saj veste, da nočem biti zlomljena noga pri skavtinjah in rak v telesu Cerkve... Morda smo se v začetku malo napačno razumeli, potem je šlo pa tako hitro naprej, a na žalost po treh kolesih, to se pravi, ne da bi kdo koga hotel žaliti, le jeziki so se nam razvezali. Janez, bodi tako prijazen, in pripravi, prosim, gramoon in plošče. Pomaknimo mizo in stole ob steno. Bom pa jaz, ne-svetnica, začela ples vseh svetnikov!“

Med prestavljanjem stolov mi je Jože rekel:

„Ampak tvoja sestra je pa res neukrotljiva! Čudovito se je izmotala iz zadrege!“

Pojasnila sem mu:

„Pri pripravi nismo mislili na ples. Nas je premalo mladih. A ne mislimo na žalostno ločitev od Olge. Zavrtimo se! Bodimo veseli!“

Šampanjec, ki ga je prinesel stric Tomaž, je Minko precej razživel. Spet se je obvladala in vodila položaj:

„Sveti stric Tomaž, začni, prosim, ples s sveto mamo... Sveta Amalija, blagovoli spremljati malega Janeza... Vsi ostali svetniki, zavrtite se!“

V odgovor sami sebi se je glasno zasmejala, prišla čez pas svojo obilno botrico in jo zavrtela po taktu polke. Marko, se razume, je plesal z Lenčko. Jaz sem porinila Jožeta k Olgi:

„Pleši, prosim, s setro. Revica! To je njen zadnji družinski praznik!“

Opazovala sem, kako so se parirvteli bolj ali manj elegantno. Zanimivo je bilo poslušati njihove kratke medvzklike:

„Še vedno plešeš kot kaka dekle!“ je dal priznanje sveti mami njen partner, sveti Tomaž.

„Ali ni to mnogo bolj zanimivo kot plesi v tvoji palači?“ je nagajivo šepetala Minka svoji botrici.

„Le kakšna bova midva..., ko bodo naši otroci toliko stari kot je sedaj Minka?“ je dražil Marko svoje dekle.

„Jaz? Jaz bom postal kirurg. Ti najboljše zaslužiijo,“ je govoril Janez na lena ušesa tete Amalije.

„Presneto! Manj govori in se

zaenkrat nauči plesati kot se spodobi... V naših časih..."

„Če razumemo to čudovito skrivnost, da nas Bog kliče v svojo službo,“ je Jože komaj slišno šepetal Olgi, „kako bi mu mogli odreči?“

In Olga mu je odgovarjala:

„Res, koliko duš pride do Luči morda samo po nas, ubogih ogle-dalcih, če smo veren odsev Njega.“

Očitno je bilo, kako dobro se razumeta.

Nepoznano čustvo je naenkrat zasenčilo veselje v mojem srcu... Ali je morda ljubosumnost? To bi bilo pa res smešno, saj se bo Olga čez nekaj tednov za vedno zaprla v samostan.

Ne: ko je Jože razodeval svoje misli Olgi, sem prepričana, da je imel mene pred očmi. Gotovo je mislil NAME in na moj mali NE, ki je usmeril njegovo življenje k novim obzorjem... In v moji duši je spet zasijalo sonce miru.

Kako smo včasih majhni, neza-upni do najbližjih in tako hitro sa-mi pri sebi potolaženi.

Kako prazno je v hiši, potem ko odidejo zadnji gostje po končanem veselem slavlju. Prej v vseh veselje, smeh, družba, potem pa občutek osamljenosti in praznote.

Tako je bilo pri nas. Vsi so že odšli. Ura je bila že dve preč zju-traj. Na mizah so bili razpostavlje-ni pepelniki, polni cigaretnih ogor-kov in pepela, po preprogah posejane drobtine kruha in peciva, na pol iz-praznjeni kozarci, v kuhinji pa ku-

pi posode, krožnikov, kozarcev in pri-bora...

Medtem ko sem gledala na vse to razdejanje kakor na bojno polje, se je Olga že preoblekla in začela pospravljati. A je spet zmagala Min-ka z odločnim nastopom, hvala Bo-gu, in ukazala Olgi:

„Ti in Pegica sta se že popoldne zadosti utrudili s pripravami. Da mi odideta takoj počivat. Halo, Janez, pokonci, preobleci se in zavihaj ro-kave. Narediva skupaj prve korake po poti svetosti..."

„Kje je črpalnik za prah?“ je zahtevala Lenčka, ki je še ostala ne-kaj časa pri nas, „saj se smem šteti že med domače, ali ne?... Dovolite, da očistim sprejemnico. Jutri imam nočno službo in se bom tako lahko podnevi odpočila in naspala. Marko in Jože, bodita tako prijazna in pre-nesita stole na hodnik!“

Nama z Olgo res ni preostalo dru-gega, kot da sva odšli počivat. Pa še dolgo časa nisva mogli zaspati za-radi srečnega smeha bodočih zakon-cev in svakov, ki je prihajal iz ku-hinje in sprejemnice... Poleg tega so mi še vedno brneli po glavi posa-mezni stavki iz pogovora pri večerji:

„Vsi so svetniki... Vsi moremo in moramo postati svetniki, vsak na svoj način... Resnična, čista ljube-zen mora nujno dvigati in plemeniti osebi, ki se ljubita... Če nas Bog potrebuje, kako bi mu mogli odreči sodelovanje in prizadevanje, da bi mu čim popolneje služili?“

Ko so mi ti spomini v poltemi

krožili po glavi, me je sunkoma zdramil močan ropot v kuhinji. Gotovo je kup krožnikov zdrsnil na tla, sem si mislila. Kaj bo rekla mama! A veke so bile že preveč obložene s spancem in so same od sebe padle skupaj. Utrujenost me je premagala. Ni se mi ljubilo, tudi moči nisem čutila, da bi šla pogledat, kaj se je v resnici zgodilo.

Vse je tako črno... Na vse strani sama sivina, tema... Kot v tistih pustih zimskih dnevih, ko se oblaki plazijo komaj za spoznanje nad mestom in je ozračje prenasršeno z vlago...

Še en teden in Olge ne bo več. Tega nisem mogla razumeti. Zato so bili tisti dnevi črni in pusti.

Tako kmalu se bomo morali ločiti! In potem ne bomo imeli Olge nikdar več med seboj. Po vstopu v samostan bo samo še neka častita sestra X, popolnoma spremenjena in toga v ploski redovniški obleki. Vsak korak ji bodo določala sveta redovna pravila. Odslej bo postala druga Olga, ki se ne bo smela več odprto smejati in zbijati šal. Ta nova Olga bo govorila:

„Naše knjige... Naša hiša... Naša hrana... Naši čevlji... Naš robec...“

Tako poduhovljena Olga nas bo v govorilnici sprejela ne s sproščenim „Halo, kako vam gre, kaj je novega?“, ampak s pobožnim vzdihom „Hvaljen Jezus!“

Potem našo lastno sestro ne bomo smeli gledati več kot normalni ljudje, ampak le skozi mrežo, ki bo imela 10 kvadratnih centimetrov velike luknje, razmaknjene z močnimi črnimi železnimi palicami.

A sedaj se njene odločitve ne more več spremeniti. Sama noče. Boga bom prosila, naj mi vsaj pomaga, da bi vse to mogla prav razumeti... Zaenkrat se mi zdi nemogoče! Jasno mi je samo to, da nimam niti trohice mističnega čutenja. Samostansko življenje se mi zdi tako nekaj tujega, kakor bi plavalo vsaj deset kilometrov visoko nad mano. Namesto da bi se mi zdelo naravno, se mi naravnost gnusi. Sovražim ga. Sama nase sem jezna, ker hočem biti prav v tem izjema v družini. Še Minka ni zadnje čase tako strupena. Do Olginega poklica je pa celo pobožno razpoložena. Jaz pa sem takšna kakor kak trmast osel, ki stoji, kot bi bil vkopan, slep in gluha za voznikovo voljo. Namesto, da bi uživala zadnje dni skupnega življenja s sestro, jih pa grenim z neprestanim dopovedovanjem sama sebi:

„Saj to ni mogoče! Ni mogoče! Ne in ne! Saj se bo Olga še premislila! Ali je ni škoda za v samostan?“

Bo še

MLADINSKA BOSTA

Nočem biti enaka moškim

Že skoraj končujem univerzitetni študij. A vseeno vas ne sme prese-
netiti moje mišljenje. Danes namreč
toliko poudarjajo žensko enakopra-
vnost z moškim, meni se pa zdí, da je
še vedno skrivnost ženske in dekli-
ške mikavnosti v njeni navidezni šib-
kosti in posebno v pristni nežnosti.
Ko se sama kaže pomoči potrebna,
s tem sili moškega, da je še bolj mo-
žat in sposoben odgovornih odloči-
tev. Imam prav?

Veš, ne gre le za to, kako boš z
videzom šibke nedolžnosti laže uje-
la možatega in odločnega sodruga. (Ne
gre za videze. Gre za resnico! Brez
nje je vsak zdrav odnos med moškim
in žensko nemogoč. Sta enakopravna
pred Bogom in drug pred drugim, a
imata lastnosti, ki se dopolnjujeta in
so prav zato nujno različne. Poza-
bi na „navidezno šibkost“. Tudi če
si pravi hrust in bi svojega moža
lahko dvignila z eno roko, to stvari
ne spremeni. Gre za resnično globo-
ko drugačnost, ki imata smisel le kot
nujno medsebojno dopolnilo. Nista si
različna le fizično, tudi spolne razli-
ke niso edine, marveč je drugačna ce-
lo tvoja duševnost. Ne boliš se ne
slabša, ampak drugačna je od može-

ve, ki tudi potrebuje tvojega dopol-
nila.

Osebnost morda neuravnoveše-
na, skupaj pa ustvarjata novo urav-
noveseno enoto. Vsak par je druga-
čen, zato ne išči sodruga s pomočjo
neresničnega videza, marveč na po-
dlagi resničnih lastnosti tvoje last-
ne osebnosti, ki bo v nekom nekoč
gotovo vzbudila odziv — ki bo tra-
jen.

Nekaj mi manjka ...

Socialno sem srečen. Imam že do-
ber položaj v službi. Z nevesto-Slo-
venko, mislim, da se bova iskreno ra-
zumela in imela rada. A ko sem vča-
sih sam s seboj, pa čutim, da mi ne-
dane ne srečna poroka ne bosta mo-
gla nadomestiti življenja. Preveč sem
prazen česa globljega. Morda se mi
to dogaja, ker v družini sicer živi-
mo versko življenje, a ga sam še ni-
sem sprejel kot nekaj svojega?

Človek je srečen ali ne. Ne vem
pa, kako je mogoče biti „socialno sre-
čen.“ Sreča je nekaj intimnega, kar
nosiš v srcu. Res da je človek social-
no bitje, a sreča je v bitju, ne v so-
cialnih okoliščinah. Te nam lahko
pomagajo do sreče, a same na sebi
za človeško srečo niso dovolj.

Saj sam to čutiš. Človek potrebu-

Je ljubezni. Naravno ljubezen ti je Bog naklonil v dekletu, s katerim se imata rada, a najti moraš še nadnaravno ljubezen, zasidrati se moraš v Boga, ki ni le Stvarnik vesolja, ampak tudi tvoj Stvarnik, Oče, ki te razume. Ti dve ljubezni te bosta spremljali, ena skozi življenje, druga skozi vso tvojo eksistenco. Oklepi se ju, ker sta edina pot do sreče tudi tedaj, ko ti bodo socialne okoliščine manj naklonjene.

Podpiraj tudi ti druge v veri

Verjetno se nikoli več ne bova videla s tistim gospodom. (Videl sem ga v kapeli sv. Rešnjega telesa v buenosaireški stolnici). Bil je že starejši. Prišel je k obhajilu. Naravno, zbrano je bilo njegovo vedenje. Pisarniško aktovko je pustil v klopi in pobožno stopil pred oltar, kjer je duhovnik delil sv. obhajilo. Ničesar si nisva rekla, nikdar prej in verjetno nikdar kasneje se ne bova vide'a. A vera starejšega moža me je močno utrdila in mi dala več verske zavesti. Koliko pomaga nepoznan zgled, brez besed in brez vsiljevanja.

Nihče ne more vztrajati v dobrem sam. Potrebujemo božje in človeške pomoči. Zdaj razumeš iz lastnekušnje, kaj pomeni beseda „Cerkve“. Tisti mož ti je bil blizu, ker je bil ud istega skrivnostnega Telesa. In takih je milijone, z vsemi si povezan. Pa tudi z grešniki. Vsako pozitivno dejanje posameznika pomaga vsem udom Cerkve, vsak greh meče težo na vse človeštvo.

Le pusti se vplivati — a le v dobrem. Do slabih zgledov pa skušaj biti močan in nedostopen. Dosegel boš pa to le z božjo pomočjo. Pogost obisk kapele sv. Rešnjega telesa bo tebi in nam vsem v korist.

Kako naj si izberem prijateljico?

Ker so se starši preselili, in z njimi jaz, sem izgubila dobro slovensko prijateljico. Stara sem osemnajst let. Sedaj se veliko družim s sošolko-domačinko. A se mi tole dogaja: kljub temu, da sem bila že tukaj rojena in kljub temu, da sva s slovensko prijateljico včasih govorili kasteljansko, sedaj vidim, da sva si bili mnogo bliže kot s prijateljico domačinko. Ta je dobra, iskrena, rada posluša o naših problemih, o bližnji preteklosti, a jo šele sroznava, šele sprejema, medtem ko mi že vse to prinesemo takorekoč s seboj na svet. Čutim, da so neke globlje poteze, ki so vtisnjene vsakemu narodu globoko v srce.

Res je to, a človek mora tako spoznanje doživeti, da se prepriča. Na to pomisli tudi, ko si izbiraš fanta. Mikavna zunanost je eno, globoko razumevanje in enotnost gledanja na svet pa drugo.

Spoštuj vse ljudi, a pri izbiri prijateljice ali bodočega zakonskega tovariša močno premišli, preden odpreš svoje srce.

Hvala ti za prispevek in za zaupanje.

V DRUŽINI

MOJ SIN NE HODI K MAŠI^V

Mati pride k duhovniku in mu potoži:

„Moj sin že več kot dve leti ni prestopil praga cerkve. V začetku smo mislili, da hodi, šele pred 3 meseci nam je povedal resnico. Jokala sem, govorila sem z njim. Odgovoril je, da mora delati tisto, kar je prav. Naj ga pustimo pri miru, da že sam dobro ve, kaj mora delati. Rekla sem mu, da naj hodi k maši vsaj zaradi nas. Jezen mi je odvrnil, da smo pravi egoisti, da hočemo s tem le sebi pomiriti vest. Mislim, da ni tako. Saj je vendar v njegovo dobro. Vem, da hoditi k maši ni vse, saj se mora iti s prepričanjem in vero. Toda, naj se gre tako ali tako, Bog bo pomagal, nič slabega se ne naredi, lahko se po dobi milost prepričanja in vere. Pri tej starosti sam ne ve, kaj hoče: opusti Cerkev iz neumnosti, kasneje pa lahko resnično izgubi vero. Moj sin še veruje, toda ne vem koliko časa bo to držalo.“

„DOBER ZGLED“

Mati misli pravilno, ni pa pogledala v dušo svojega sina. Zakaj sin ne hodi več v cerkev? Ni imel slabe družbe, njegov največji prijatelj je veren in praktičen katoličan, doma tudi ni imel slabih zgledov, kot trdi njegova mati. Sprašujem se, kaj razume mati pod „slabimi zgledi“? Ali je dober zgled to, da starši polagajo važnost le na redno spolnjevanje nedeljske dolžnosti. Ali ni vera nekaj, kar se mora poznati v vsem našem življenju?

VERA JE VEČ, KOT ITI K MAŠI

„Morda mislite, da je moje mišljenje preveč preprosto in naivno. Jaz razumem tako: Bog nam je dal dolžnosti, ki jih moramo spolnjevati, če se hočemo zveličati. Ako ne delamo tako, se ne bomo zveličali. Moj sin ne spolnjuje vsega, zato se bojim za njegovo zveličanje.“

Materino razmišljanje je res preveč enostavno, da bi bilo točno in preveč računarsko, kajti vera je ljubezen.

Ako poenostavimo problem vere v vprašanje, ali sin hodi k maši ali ne, je zadosti, da se vprašamo, kakšno vzgojo je dobil ta mladenič, čigar starši so tako prestrašeni, ko ne vrši zunanjih izrazov vere. Molitve so važne, toda to ni vsa vera. Poenostavljeno in ne točno je zmanjšati vernost le na problem zveličanja ali pogubljenja.

Drugi vatikanski koncil je poudarjal avtoriteto lastne vesti, katero je treba ubogati. Res je, da si mladina priredi vest po svoje.

Zaupam v molitev — stik z Bogom, s katerim lahko govorimo v naših težavah. Mogoče bi morala mati najprej prositi Boga za milost, da bi imela pravi odnos do vere in potem šele, da bi bila v pomoč sinu.

Biti v nedeljo pri sv. maši je resna dolžnost vsakega katoličana. Toda, ali ni več kot dolžnost to, da se srečamo bratje okrog iste oltarne mize. Koliko imajo vrednosti tiste vsakdanje maše, dolžnosti, ki nič ne pomagajo k srečanju z Bogom in svojimi bližnjimi? Razlika med pravim naukom in stvarnostjo je prevelika za idealno mišljenje mladine.

So mladeniči, ki prenehajo hoditi v cerkev zaradi lagodnosti, ali ker so slabo poučeni. So pa tudi drugi, ki imajo zato svoje razloge, ki jih je treba poznati in potem stvar razčistiti.

SVOBODA JE TVEGANJE

Svoboda je sveta, tudi kadar koga vodi proti temu, kar imamo ostali za važno in nepozabno. Svoboda, ki ne bi dovolila pomote, ne bi bila več svoboda. V tem je velika tveganost. Nič ni čudnega, če mladina ne zna uporabljati svoje svobode. Ena najvažnejših točk vzgoje je ravno vzgoja svobode. Če je mladenič pri 18. letih svoboden, se lahko zgodi, da se

odloči zaradi kakršnega koli razloga opustiti mašo. Ako imamo vero, je razumljivo, da smo nemirni.

V vprašanju „Zakaj je opustil Cerkev?“ lahko najdemo presenečenja: od slabo usmerjene vzgoje v šoli, v družini, do kakšnega posameznega dogodka. Če starši preveč pridigajo, preveč priporočajo, so vedno nad njimi, ima to ravno nasproten učinek. Mladina želi, da jo vodimo, toda z inteligenco in rahločutnostjo, ne pa, da delamo z njimi kot z otroci. Kaprice nekatere mladine, ki zapusti Cerkev, nimajo nič skupnega z vero. Za mnoge je to edino polje, kjer morejo izraziti svojo zaželeno svobodo. In njihova verska upornost je le zunanji izraz globoko zasidrane upornosti.

KAJ NAREDITI V VAŠEM PRIMERU?

„Pustimo teorije. Kaj bi vi naredili v mojem primeru?“

Vaš primer se ne ponovi in odvisi od tisoč osebnih in družinskih okoliščin ter od splošnega okolja. Ne morem vam dati receptov. Marsikdo misli, da je edino učinkovito, saj je najlažje, da sina sili, mu grozi, pridiga, se mu posmehuje, mu kaže neprestano zaskrbljenost za „večno zveličanje“. Treba pa je poiskati drugo pot, ki je bolj krščanska, spoštuječa in učinkovitejša na dolgo dobo. Ko mladenič prične okušati med svobode, ga je treba pustiti, čeprav tvegamo, da ne bo vedno vse prav. Že to bo vplivalo, da se bo bolje počutil ter bo tako tudi bolj sprejemljiv za dobre vplive. Če v družini vlada prava domačnost, zaupanje, razumevanje, spoštovanje in naravno versko življenje, širokega obzorja, bo versko vprašanje sina našlo pravo pot.

Meta Vombergar

ZAKAJ MLADI NE BEREMO?

Otroci posnemajo starše, a ne slede vedno njihovem nauku. Če starši veliko in z veseljem berejo, bodo otroci vsaj nekaj brali. Če pa starši le silijo k branju, sami pa se za slovensko knjigo in revijo ne menijo, je vse prigovarjanje zaman.

Seveda tudi naš tisk ne sme pozabljati, da je mladina, čeprav v bistvu vedno enaka, željna novih oblik. To kar je bilo privlačno še leta 1950, je zastarelo v letu Gospodovem 1971. Kot rečeno, ne gre za nove „resnice“, ampak za prikazovanje večnih resnic in aktualnih problemov v oblikah, ki so privlačne in na način, ki pritegne mladino, ki je danes v kritični razvojni dobi! Ko pišemo, ne smemo imeti pred očmi mladine nad 20 letom, marveč tiste, ki so bili še včeraj bosopeti otročiči in ki danes sanjajo pri svojih 12 ali 17 letih o novem boljšem svetu.

Družinska pošta

Ali prijateljstvo, ali strogost?

Danes zelo poudarjajo vzgojno načelo, naj bodo starši bolj prijatelji svojih otrok kakor pa vzvišeni vzgojitelji. Kako združiti zbližanje z otroki in obenem reševati avtoriteto staršev? Je možno morda različno držanje staršev glede na otrokovo starost?

Verjetno iz navade radi pridružujemo pojmu prijateljstva lastnosti kakor popuščanje, mehkobo, nedoslednost; medtem ko se nam zdi, da spadata k avtoriteti: strogost, neobčutnost, mraz.

Pa ni nujno tako. Starši morajo biti otroku prijatelji, pa znati uporabljati tako strogost kot mehkobo, doslednost kot prizanesljivost. Biti prijatelji ne pomeni biti slep za na-

pake bližnjega, ampak razumevati ga, mu pomagati, želeli mu dobro. Seveda imate prav, vsaka starost zahteva še posebej poudarek na tej ali oni lastnosti, vendar avtoriteta in prijateljstvo naj bi hodila vedno z roko v roki, ker se izpopolnjujeta.

Otroci potrebujejo resne besede in odločne roke, obenem pa tudi srce, ki jih razume, čeprav ni nujno, da se cedi od nežnosti.

Spraviti to v sklad ni vedno lahko in če zahtevamo od otrok, naj si brusijo značaj, zahtevajmo še od sebe, da jim bomo tudi v tem zgled.

Padel je TV program

V zadnjih mesecih je neki vsepopoldanski sobotni televizijski program ("Sábados de la bondad"), moralno gledan, padel na zelo nizko stopnjo. Doslej je imel program dobrodelni namen v korist bolnišnic, vzgojnih zavodov, itd. Vodja programa je znal na iznajdljiv način zbrati vsako soboto visoke vsote. Sedaj je dobrodelni namen še ostal, a na nižji pornografski podlagi kot so kakšni večerni programi za odrasle. Vodja je ohranil prejšnjo simpatičnost, a v vzdušju, ki ni zdravo za otroke, še za odrasle pogostokrat predrzno. Kaj se vam zdi?

Ne poznam dovolj programa, niti v sedanji niti v prejšnji obliki, da bi ga mogel primerjati. Zdi se mi pa, da ste se dolgo časa pustili voditi za nos od na videz dobrodelnega in človekoljubnega vzdušja, ki je le propagandni „trik“, ne glede na to, koliko denarja spravi skupaj za to ali ono bolnišnico.

Prav je, da programe sodite le po njihovi moralni in kulturni kvaleteti. Pod tem vidikom pa so masovni, vsepopoldanski programi naše televizije pod kritiko. Izrabljajo naivnost in preprostost ljudstva, zavajajo človeštvo v neplodno zapravljanje časa, in ne vsebujejo nobenih vrednot. So plitvi, večkrat prostaški, in čeprav ne bi bilo v njih nič seksualnosti, bi bili vseeno kvarni, ker so sposobni ustvariti v gledalcu navado, da sedi pri njih kot avtomat, lahko rečemo, da so neke vrste mamilo, ki vam krade najlepše proste ure v tednu.

Dovolj je boljših progamov, da se lahko včasih razvedrite pred televizijskim aparatom, a izbirajte in pazite, da vam TV ne postane izgovor za duševno in telesno lenobo.

V zavodu je že spet srečolov!

Mislím, da je naslednje vprašanje precej splošno. To: v privatnih šolah je navada, da morajo navadno starši (ali sorodniki) plačevati skozi leto kake dodatne zahteve, poleg vpisnin in rednih mesečnih obrokov. Take zahteve so npr. srečolov, skupne večerje, šolski sejmi ("kermesse") itd. To pogostokrat ustvarja med starši nerazpoloženje do šole, naj bo laična ali verska. Morda bi bilo boljše zvišati mesečni prispevek, brez dodatnih dajatev. Kaj pravíte?

Pravim, da bi bilo še bolje, če bi privatne šole „dodatne prispevke“ odpravile brez zvišanja šolnine. Res pa je tudi, da se starši pustimo strahovati od šolskih oblasti

Če težko šolate otroke, spreglejte sejme, srečolove, večerje in podobno. Naj se otrok in šola navadita, da o izvenšolskih izdatkih odločate vi in ne kaka redovna upraviteljica, ki nima pojma, kaj se pravi preživljati družino.

Lahko vam povem, da sem že zdavnaj črtal iz družinskega proračuna „šolske srečolove“, deloma zaradi stroškov, deloma pa, ker sem načelno proti vsakemu nasilstvu, moralnemu in tvarnemu, pa četudi izhaja, od koder bi ga najmanj pričakovali. Le pogum in naj se otroci navadijo, da je posnemati laže, a odločati z lastno glavo človeka vrednejše.

Molitev za poklice

Gospod Jezus, božji Pastir duš, ki si poklical apostole, da bi postali ribiči ljudi, pritegni tudi danes k sebi goreče in plemenite mladeniče ter jih naredi za svoje učence in služabnike. Zbudi v njih dušah tisto željo po odrešenju vseh ljudi, s katero na naših oltarjih vsak dan obnavljaš svojo daritev na križu. Pokaži jim, Gospod, ki vedno živiš, da prosiš za nas, vse pokrajine, kjer toliko naših bratov tiho prosi za luč resnice in gorečo ljubezen. Naj se odzovejo tvojemu klicu, postanejo sol zemlje in luč sveta ter na zemlji nadaljujejo tvoje delo odrešenja in zidajo tvoje skrivnostno telo, ki je

ZANIMIVA KNJIGA

Lani je v Bedfordu na Angleškem izšla knjiga z naslovom: *The Un-melting Pot* (Topilnik, ki ne topi). Spisal jo je John Brown s Tehnološkega inštituta Cranfield. Podnaslov pove vsebino: Angleško mesto in imigranti v njem.

Bedford je provincialno mesto s 70.000 prebivalci, leži severno od Londona, od njega oddaljeno 45 milj (70 km). V mestu je več kot vsak peti človek imigrant — priseljenec, četrtna otrok v šolah so otroci imigrantov in približno tretjina rojstev je med imigranti.

Pisatelj najprej preišče, zakaj so prišli v mesto ali v okolico živeti Poljaki, Litvanci, Ukrajinci, Srbi, Slovenci, Italijani, Zapadni Indijci, Indijci iz Azije in Afrike ter Pakistanci in še vrsta drugih. Zelo zanimivo podaja zgodovino o problemih, ki so jih morali imigranti reševati ob vselitvi.

Knjiga je živ človeški dokument, ki govori o tako važnem vprašanju današnje dobe. Pisatelj zahteva, da moramo razumeti imigrant-ske probleme bolj v njihovih kulturah kot pa soditi po barvi kože. Ako namreč razpravljamo s pojmi „barve“, nas lahko zapelje na stran-pota, kot je pojem „integracija“ — vključenje.

Pisatelj ugotovi, da nobena narodna skupina ne želi biti vključena v celoti v angleški način življenja. Človek se more odpovedati narodu, svojim navadam, načinu življenja, ne more se pa odpovedati sam sebi. Življenje naj se ravna po načelih različnosti ter more vsaka skupina imigrantov ohraniti svojske posebnosti nedotaknjene, ker le tako more kaj doprinesiti v življenjsko skupnost na Angleškem. Da bi mogli to doseči, je potreben nov načrt socialnega in ekonomskega življenja. Tako je topilnik, ki ne pretopi neke narodnosti v angleško.

Slovenci so v knjigi ponovno omenjeni, tudi je slikana skupina v narodnih nošah. R. in Z. povesta, zakaj sta prišla v Anglijo.

Knjiga ima veliko vrednost kot študija imigrantskih vprašanj in bo tudi vplivala na razvoj ter odnose pri integraciji. I. K.

Film

Pesem Norveške

Canción del sol de medianoche

V času, ko je večina filmov polna razbrzdane erotike, krutosti in nasilja, so romantični filmi, kot je *Pesem Norveške*, pravi oddih za obiskovalca kinematografov. Čudno, da filmski proizvajalci prepogosto pozabljajo, da povprečen gledalec filmov potrebuje predvsem par ur zdravega razvedrila.

Zadnja leta se je v filmski produkciji znova uveljavila glasbena komedija, ki si je na mah osvojila najširšo publiko po vsem svetu. Najzgovornejša predstavnika te zvrsti sta gotovo *My fair Lady*, priredba *Pigmaliona* Bernarda Shawa, in pa *Moja pesem, moje sanje* (*La novicia rebelde*). Zelo prepričljiva je bila tudi priredba Dickensonovega *Olivera Twista* kljub žalostni zgodbi.

Tudi pesem Norveške (*Song of Norway*) je glasbena komedija. Prikazuje prikupno osebnost največjega norveškega skladatelja Edwarda Griega v začetku njegovega skladateljskega dela in uveljavljanja.

Mladi Grieg spozna lepo, bogato in simpatično Therese Berg in kaj hitro se med njima vname mladostna ljubezen. Glede Griegovega ustvarjalnega dela ni nobenega razumevanja pri tistih, ki odločajo v norveškem glasbenem življenju. Vsi so zagledani v nemško muziko in ker hoče Grieg ustvariti svojško norveško glasbo, ne najde nobene opore. Dekle mu hoče pomagati, da bi prodril s svojim talentom, in organizira v domači palači koncert, toda njen oče, ki nasprotuje njeni poroki, podtalno vse pripravi, da koncert ne uspe.

Therese se vda očetovi prošnji in se oddalji od Griega, da bi ga iz daljave laže podpirala. Grieg se odloči za poroko s svojo preprosto sestrično, pevko Nino, vendar nekdanja zaročenka mu na skrivaj še zmeraj pomaga in mu doseže štipendijo v Rimu in snidenje z Lisztom. Ta prepozna in prizna Griegov talent in mu olajša pot do uveljavitve. V Rim pa pride tudi Therese in ob snidenju z njo se Grieg ves razneži. Vendar pa se kmalu zave, da v resnici ljubi svojo ženo in se vrne k njej.

Film je sijajen dokumentaren prikaz prelepe norveške pokrajine fjordov in planin ter slikovitih

norveških narodnih noš. Fotografija v barvah je odlična in verno niza pred našimi očmi zelene gozdove, idilične travnike, bistre potoke, zasnežene gore, pisano cvetje, sinjino neba in vso bujnost narave ter sonce sredi nordijske noči.

Melodrama, ki kaže ekonomsko stisko Griega in njegov umetniški poklic, ljubezensko nihanje med bogato in revno izvoljenko, prijateljsko razmerje s skladateljem norveške himne Rihardom Noordrom, težave pri uveljavljanju, požrtvovalnost žene, pristrčne scene z ljubkimi in porednimi otroci, praznovanje božiča pri prijateljski družini Bjornson in podobne domačijske dogodke, filmsko publiko hitro čustveno razgiba in osvoji. Plesni vložki na prostem v naravi so polni svežine in življenja. Izvaja jih nad 200 folklornih plesalcev.

Glasbeno spremljavo filma sta po prefinjeni in romantični Griegovi

glasbi priredila Robert Wright in George Forrest, izvaja jo pa Londonski simfonični orkester. Tudi igralci so profesionalni. Norvežan Toralv Maustard prepričljivo podaja lik protagonista, Florence Henderson z vso milino predstavlja skladateljstvo ženo, pevec Frank Porretta pa dobro karakterizira skladatelja himne. Lepa švedska igralka Christina Schollin prikupno upodablja osvajajočo Therese. Dobre so tudi karakterizacije Björnsona, Henryka Ibsna, Franza Liszta in Hansa Christiana Andersena.

Film, ki traja 140 minut, se res ustavlja bolj pri anekdotičnih vidikih Griegovega življenja in ne prodre v globino njegove človeške in umetniške osebnosti, vendar je pa vizualno in slušno prav opajač in bo zadovoljil najširšo filmsko publiko.

J. Š.

Eden
izmed prizorov
našega filma

Ribičeve sandale

Z avtorjevim dovoljenjem

Morris West — Pavle Rant
Ilustriral: Hotimir Gorazd

„Vem,“ je odvrnil Faber, „bil sem na razstavi.“

„A, potem se pa vi na take stvari spoznate in ne bom vas poskušal prekaniti s takole umazanijo.“ Sam je šel preko pokrajinskih slik. „Nobene vrednosti nimajo, dajo pa živeti.“

„Vem, vsi moramo jesti. Se je letošnja sezona obnesla?“

„Ne preveč... vi veste, kako je s temi stvarmi. Vsi gledajo, nihče pa noče kupiti. Včeraj sem prodal dve drobni stvari neki Amerikanki, predvčerajšnjim ničesar. Še dan ponrej...“ Prekinil je in s tregovskimi očmi obletel Fabra. „Vi niste Italijan, gospod?“

„Ne, Amerikanec sem.“

„Govorite pa čudovito lepo italijansko.“

„Hvala lepa... povejte mi pa, kdo je bil pokrovitelj vaše razstave v Rimu?“

„Zdaj važna osebnost. Minister je celo. In tudi dober kritik povrh vsega. Morda poznate njegovo ime, Calitri se piše.“

„Da, poznam ime,“ je dejal Fa-

ber. „In rad bi z vami govoril o Calitriju!“

„Zakaj?“ je vprašal in nagnil glavo postrani kakor prijateljsko naklonjen papagaj. „Vas je on poslal?“

„Ne, gre za neko osebno zadevo. Mislil sem, da bi mi vi lahko pomagali. In prav rad bi to pomoč plačal. Ali vas zadeva zanima?“

„Koga pa denar ne vleče? Sedite. Vam smem pripraviti skodelico kave?“

„Ne, hvala, ne bom vas dolgo zadrževal?“

Pellico je z enega izmed obeh stolov pobrisal prah in sedla sta zroč drug drugemu v oči.

Faber je na hitro prikazal svoj položaj in kar je želel, potem pa stavil ponudbo: „Petsto ameriških dolarjev vam dam za zapriseženo izjavo v zadevi zakonca Calitri, napisano pa bo tako, kakor jo bom jaz pripravil.“

Naslonil se je na stol, prižgal cigareto in čakal na odgovor, umetnik pa si je medtem zakril obraz z rokami in premišljal. Potem je Pellico dvignil glavo in dejal:

„Eno ameriško cigareto bi vas prosil.“ Faber mu je dal zavojček in približal vžigalnik. Pellico je nekaj minut kadil in potem začel govoriti.

„Ubog človek sem. Zraven nisem bogvekaj slikar, tako da bom ubog še precej časa. Za nekoga kot sem jaz, je petsto dolarjev premoženje, a bojim se, da ne bom mogel storiti, kar me prosite.“

„Zakaj pa ne?“

„Iz več razlogov.“

„Ali se bojite Calitrija?“

„Malce tudi. Vi ste živeli v tej deželi in veste, kako se vrti. Če je nekdo ubog, je po svoje vedno izven zakona, in ni najbolj primereno imeti sovražnika med važnimi osebnostmi. A to ni edini razlog.“

„Povejte mi še druge.“

„Razumem, kaj vsa zadeva vam pomeni, gospod. Če je enkrat možki zaljubljen, hm... led v srcu in ogenj v obistih. Za hip se izgubi ves ponos. Ko ljubezen premine, se ponos vrne. Pogosto je edino, kar ostane. Nisem, kot ste vi. Calitri je bil z menoj v svojem času dober. Rad sem ga imel. Menim, da ga za denar ne bi mogel izdati.“

„A on je vas izdal, ali ni tako? Oskrbel vam je razstavo in potem zapustil.“

„Ne.“ je začel dopovedovati z rokami. „Ne, ne smete tako tolmačiti. Ravno narobe je bilo, Calitri je bil z menoj pošten. Dejal mi je, da ima vsak človek pravico do preizkušnje svojih talentov. Če teh ni, je bolje, da nanj pozabi... Tako mi je omogočil priložnost, pa sem propadel. In tega ga ne dolžim.“

„Koliko bi pa računali, da bi ga obdolžili? Tisoč dolarjev?“

Pellico se je dvignil in si otrešal roke. Kljub zunanji neurejenosti je izražal posebno dostojanstvo. Pokazal je z roko sive stene svojega bivališča.

„Za dvajset dolarjev, gospod,

lahko kupite moje slike. Niso kaj prida, vem, a so edino, kar imam. Jaz pa nisem na prodaj, niti za desetisoč dolarjev. Tako je.“

Ko se je Jurij Faber oddaljeval po kamniti cesti, je njegov nor-dijski puritanec začutil sramoto. Obraz mu je žarel, roke so bile potne. Na lepem je tudi čutil nerazumljivi odpor proti Chiari, ki se je petsto milj daleč sončila v Benetkah. Zatekel se je v bar in naročil dvojno mero whiskyja, potem pa začel prebirati zapiske o svojem prihodnjem srečanju s Theom Respighijem.

Respighi je bil italijanski Amerikanec, rojen v Neaplju pa še v otroških letih presajen v New York. Bil je povprečen igravec, ki je nastopal v majhnih vlogah na televiziji, v majhnih vlogah tudi v Hollywoodu, potem se pa vrnil v Italijo in igral drobne vloge v bibličnih zgodbah in lažno klasičnih skrupcalih. V Hollywoodu je bil tudi kriv nekaterih manjših škandalov: šofiral je pijan, nekajkrat se je ločil in kratko pa burno ljubezensko zadevo je zagrešil z mla-do in dvigajočo se lepotico. V Rimu se je pridružil skupini drznih, ki je živela od upanja in priložnostnih nastopov pa ob zaščiti rimskih pokvarjencev. Skratka — Fabru se je zdelo, da je mož take dvomljivosti prav primeren in bi z veseljem zagrabil šumenje bankovcev.

Še isti večer je Respighija od-kril v baru, kjer je popival še s

tremi drugimi fanti in že preej uvelo Francozinjo, ki je italijan-sko govorila z genovskim nagla-som. Eno uro je trajalo, preden ga je mogel iztrgati iz družbe, in še eno, preden mu je s krepko večerjo in obilico kave pregnal pi-janost. Faber je zatajil v sebi glas vesti in že v drugič začel razla-gati svoj načrt:

„Tisoč dolarjev za podpisano iz-javo. Brez vsakih obveznosti in drugih težav. Vse, kar se predlo-ži vrhovnemu sodišču Cerkve, osta-ne popolna tajna. Nihče, najmanj pa Calitri, ne bo zvedel, kdo je pričal.“

„Oslarije!“ je odločno dejal pla-volasec. „Ne poskušajte me preva-rati, Faber. V Rimu ni nobenih tajnosti. Ni važno, če gre za ljudi okrog Cerkve ali v Cinecitta. Slej ali prej bo Calitri zvedel. In kaj bo potem z menoj?“

„Tisoč dolarjev več boste imeli in Calitri vam ne bo mogel škodo-vati.“

„Res verjamete, kar pravite? Poglejte, vi veste, kako delajo fil-me v tej deželi. Denar prihaja iz vseh strani. Seznam kapitalistov zajema ozemlje od Neaplja do Mi-lana in od tam do sem. Imamo pa tudi črno listo, kakor v Hollywoo-du, in kdor je vanjo zapisan, je mrtev človek. Jaz pa nočem umre-ti zaradi teh umazanih tisoč do-larjev.“

„V šestih mesecih niste zasluži-li toliko denarja,“ je odvrnil Fa-

ber. „To vem, ker sem poizvedoval.“

„In kaj zato? V našem poslu je že tako: tolčeš lakoto, pa se spet naješ in celo dobro. Če bi mi pa govorili o desetisoč dolarjih, potem bi se lotil vso stvar razmisliti. S tolikšnim denarjem bi se lahko vrnil v Združene države in začel znova, ko bi se mi ponudila dostojna priložnost. Torej, kaj hočete? Veliko ljubezen ali pa zavojček popečene koruze?“

„Dva tisoč vam dam,“ je dejal Faber.

„Ne!“

„Več vam ne morem dati.“

„Miloščina drobtinic! Zaslužim jo lahko, če samo dvignem slušalko in Calitriju povem, da se zanj zanimam... Nekaj drugega vam predlagam: dajte mi tisoč dolarjev pa ga ne bom klical.“

„Hudič naj vas vzame!“ je znil Faber, dvignil stol in odšel iz bara. Smeh lahkoživca mu je sledil v temni ulici.

— — — — —

„Čim dalj živim,“ je zamišljeno dejal Jean Téliémond, „tembolj jasno razumem globoke korenine pesimizma, ki obliva glavne dele sedanje miselnosti, vključno tudi miselnosti mnogih znotraj Cerkve... rojstvo, rast, zaton: osnovni zakon narave je tako močan, da zakrije drugega in bolj skritega, zakon vedne rasti, in če hočete preprosto povedano, zakon človeškega napredka. Mnogi žive pod vtisom,

da se tako življenje vrti samo na njihovi osi, in da ni nikamor usmerjeno.“

„Vi pa, Jean, mislite, da je nekam usmerjeno?“

„Še več, Vaša Svetost. Mislim, da mora biti v nekaj usmerjeno.“

Odložila sta že talarje in udobno sedela v senci grmiča; za njima se je vila vrsta divjih malin, pred njima pa bistra in bliščeča voda jezera Nemi. Jean Téliémond je z užitkom vlekel pipo, Ciril pa gladke kamenčke lučal v vodo.

Že nekaj časa sta se oba duhovnika predajala prijetnosti počitka in užitku medsebojne družbe. Zjutraj sta delala vsak zase; Ciril je ostajal v svoji pisarni in prebiral poročila, prihajajoča iz Rima; Téliémond je v uti na vrtu urejal svoje zapiske, da jih bo predložil kongregaciji Sv. Oficija. Popoldne sta se z avtomobilom peljala na sprehod po okolici. Téliémond je šofiral in peljal po dolinah in hribočkah, pa skozi vasi, ki so vsaj že petsto let če ne več živele pripete v strma pobočja. Večerjala sta skupaj, zatem brala ali igrala karte, dokler se nista lotila brevirja ali večerne molitve.

Obema je bilo bivanje v korist. Ciril se je vsaj malo oddahnil od teže dnevnih naporov, Téliémond pa se je dejansko vrnil iz begunstva v družbo razumevajoče ga duše in še naklonjene zraven. Nič ga ni bilo strah iznesti tudi najbolj globoke misli. Tudi Ciril je bil s Téliémondom popolnoma odkrit in ta-

ko prišel do zanimivega oddiha v razbremenitvi svojih težav.

Vrgel je spet kamenček v vodo in opazoval, kako so se drobni valovi odpirali kot pahljača in in izgubljali v sončnem odsevu. Potem je vprašal:

„Ali ste bili kdaj pesimist, Jean? Nikdar niste čutili, da ste priklenjeni na vedno vrtenje kolesa življenja?“

„Včasih, Vaša Svetost. Ko sem bil na Kitajskem, na primer, v nerodovitni dolini velike reke. Tam so bili samostani. Neizmerno velika poslopja, ki so jih mogli zgraditi samo veliki ljudje, s pogledom v bodočnost in z izzivanjem praznine, v kateri so živeli. Na nek način, tako sem tedaj mislil, je Bog moral biti z njimi. Ko pa sem prestopil prag in videl ljudi, ki v samostanih prebivajo sedaj, me je obšla žalost: bili so brezizrazni, brez navdiha in včasih celo poneumljeni. Ko sem se vrnil na Zahod, bral revije in govoril z drugimi znanstveniki, me je zajela slepota, s katero na svoj način kličemo sami nase lastno uničenje. Vasih sem s težavo verjel, da je človek resnično rasel iz ilovice v smer božje usode.“

Ciril je z glavo prikimal. Pograbil je majhno palico in nož, rečkal dremavega martinčka, ki se je brž izgubil med kamenjem.

„Poznam ta občutek, Jean. Včasih ga doživim celo v Cerkvi. Čakam in molim, da bi se začelo veliko gibanje, da bi prišel mož, ki bi nas spet povrnil v življenje.“

Télémond je molčal. Mirno je vlekel naprej svojo pipo in čakal, da bo papež končal svojo misel.

„Človek, kot je bil Frančišek Asiški, na primer, kaj resnično tak človek pomeni... Popoln prelom z zgodovino? Človek, ki je bil rojen izven svojega časa? Nenadno in nerazložljivo obujenje prvotnega duha krščanstva? In delo, ki ga je začel, se nadaljuje... A ni isto. Revolucija se je končala in revolucionarji so se prelevili v konformiste. Ubožčevi bratje ti danes potiskajo pod nos nabiralne puščice na katerikoli železniški postaji ali pa trgujejo s svojimi nepremičninami v korist reda.“ Tiho se je smejal. „Jasno, da to ni popolna zgodba. Uče tudi, pa pridigajo in izvršujejo božjo voljo, kakor najbolje umejo, a to ni več revolucija. In zdi se mi, da smo zdaj ene potrebni.“

„Morda je pa Vaša Svetost revolucionar?“ je hudomušno vprašal Jean Télémond.

„To sem že mislil, Jean, verjemite mi, da sem mislil. A zdi se mi, da niti vi ne boste razumeli, kako sem temeljito omejen zaradi organizacije, ki mi je bila dana v dediščino, in zaradi zgodovinskih postavk, ki me oklepajo. Naravnost ravnati mi je težko. In primerno orodje bi rabil za svoje roke. Še je toliko življenja v meni, da bom dočakal velike spremembe, saj sem še mlad. A drugi jih bodo morali namesto mene opraviti... Vi, na primer.“

„Jaz, Vaša Svetost?“ se je Té-

lemond s presenečenim obrazom obrnil k papežu. „Moje delovno področje je še bolj omejeno kot Vaše.“

„Pa tudi bo?“ je Ciril vprašal s preiskovalnim glasom. „Ali ste kdaj pomislili, da sta tako ruska revolucija kakor sedanja moč Sovjetske zveze zgrajeni na delu Karla Marxa, ki je velik del svojega življenja pustil v Britanskem muzeju in je zdaj na Angleškem pokopan? Ni hujšega razstreliva na svetu od ideje.“

Jean Télémond se je zasmeljal in otresel pipo ob ležečem deblu.

„Ali se vam ne zdi, da je vse odvisno od Sv. Oficija, kateremu moram še predložiti vse svoje delo?“

Ciril ga je dolgo gledal in potem vprašal: „In če bi se Sv. Oficij izrekel proti vam, Jean, kaj bi storili?“

Télémond se je zravnal. „Še enkrat bi se podal na izpit, menim. Upam, da bi imel še dovolj moči.“

„Zakaj to pravite?“

„Delno zato, ker me je strah, delno pa... tudi zato, ker z mojim zdravjem ni vse v redu. Dolga leta sem že živel. In pravijo, da moje srce ni bogvekak.“

„Res mi je hudo, če je temu tako. Paziti se morate, Jean. In poskrbel bom, da se boste pazili.“

„Ali vas smem nekaj vprašati, Svetost?“

„Se razume samo po sebi.“

„Počastili ste me s svojim pri-

jateljstvom. V očeh mnogih, ne pa v mojih, to pomeni, da odobravate moje delo. In kaj boste naredili, če Sv. Oficij spozna moje delo za pomanjkljivo?“

Začudilo ga je, ko je Ciril potegnil glavo nazaj in dal duška krepkemu smehu.

„Jean, Jean, govorite kot pravi jezuit. Kaj bom storil? Vedno vam bom ostal prijatelj in molil bom za vaše zdravje, da boste imeli dovolj poguma za nadaljevanje svojih raziskavanj.“

„In če umrem, predno bi jih zaključil?“

„Ali vas ta misel moti?“

„Včasih, Svetost, in verjemite mi, da sem pripravljen sprejeti kakršen koli rezultat. Prepričan sem tudi, da je v mojih raziskavanjih reka resnica... In te ne bi rad izgubil in tudi ne videl prisiljene v molk.“

„Ne bo prisiljena v molk, Jean, to vam obljubljam.“

„Oprostite mi, Vaša Svetost, več sem dejal, kot bi smel.“

„Zakaj se pa opravičujete, Jean? Vi ste mi odkrili vaše srce. Za tako osamljenega človeka, kot sem jaz, je to posebna čast... Zdaj pa pogum! Kdo ve? Možno je, da vas bomo videli kot cerkvenega učenika. Sicer pa, če to ne moti jezuitskih oči, rimski papež misli malo plavati.“

(Bo še)

Svetovne novice

BEOGRAD. Srbska pravoslavna Cerkev je s pomočjo mednarodne ustanove „Alliance biblique universelle“ izdala v 20000 izvodih predelan Karadžičev prevod štirih evangelijev. Tej izdaji bo sledila še izdaja ostalih knjig sv. pisma nove zaveze.

RIM. V Rimu se je zvedelo, da sovjetsko veleposlaništvo na Dunaju ni dovolilo kardinalu Koenigu, predsedniku papeškega tajništva za brezverce, potovati v Rusijo.

DUBLIN. Organizacija katoliškega apostolata, znana pod imenom „Marijina legija“, slavi letos 50-letnico obstoja. Njen začetnik je Frank Duff. Ustanovljena je bila v Dublinu na Irskem 7. septembra 1921. Deluje v številnih državah po svetu. V okoli 100.000 skupinah je skoraj že 10 milijonov članov in članic te zveze.

JAJA. Vodstvo katoliške srednje šole v izraelskem obalnem mestu Jafi je sklenilo prenehati s poukom. Že več let je ta šola, ki jo vodijo francoske sestre sv. Jožefa, tarča napadov in pritiskov. Nekateri judovski krogi očitajo sestram, da spreobračajo otroke judovskih družin. Do 90 odstotkov gojenk te šole, ustanovljene 1880, je pač iz judovskih družin. Že v času francosko-izraelskega spora 1967 so polovici od 600 učenk te šole, onemogočili z raznimi pritiski obiskovanje pouka.

VATIKAN. Palestina je sveta dežela ne le za Jude, ampak tudi za kristjane. Še posebej je sveto mesto Jeruzalem. V zadnjem času je sv. sedež kar trikrat naglasil, da mora ostati Jeruzalem mesto za različne veroizpovedi. Izraelska država je dolžna upoštevati pravice manjšin. Dolžna jim je zagotoviti potrebno svobodo, posebno v verskih zadevah.

NEW YORK. Škofovska konferenca v ZDA se je odločila, da se bo na podlagi škofom predloženega teološkega poročila zavzemala za uvedbo ženskega diakonata na podlagi prakse v prvih krščanskih dobah. Tajnik stalnega odbora za diakonat škof iz Charlestona v Južni Karolini Unterkoefer je izjavil, da ženskega diakonata ne bodo prej uvedli, dokler ne bo dal zanj pristanka sv. sedež.

RIO DE JANEIRO. Papež Pavel VI. je imenoval dosedanjega nadškofa mesta Sao Salvador de Bahia za kardinala, Eugenia de Araujo Sales za nadškofa v Rio de Janeiro, ker je dosedanji nadškof kardinal Jaime de Barros Camara v januarju umrl.

RIM. Jezuitski general je ustanovil v svoji družbi novo „asistenco“. V njej je povezal vse jezuitske province v afriških deželah. Trenutno deluje v Afriki (v 20 afriških pokrajinah) 1200 jezuitov. Od teh je 270 domačinov.

HANOI. Papež je nedavno imenoval novega škofa v severnovietnamski škofiji Vinh. Kljub težavam je cerkvena hierarhija v Severnem Vietnamu popolna: vseh deset škofij ima redne škofo. Med 17 milijoni prebivalcev je sedaj katoličanov okoli 850 tisoč. Pri razdelitvi Indokin na severni in južni del je zapustilo deželo okoli 700.000 katoličanov. Za 626 župnij je le okoli 320 duhovnikov, vsak duhovnik mora torej oskrbovati povprečno dve župniji. Ker so seme-nišča zaprta, se duhovniški kandidati pripravljajo na poklic v posebnih tečajih.

BUDIMPEŠTA. Novi provincialni predstojnik madžarskih frančiškanov je po obstoječih državnih predpisih prisegel zvestobo državi pred madžarskim državnim predsednikom. Pri prisegi je bil navzoč predsednik madžarskih škofovskih konferenc dr. Josef Ijjas, nadškof iz Kaloče.

UTRECHT. Vsi nizozemski škofje (razen enega obolelega) so se udeležili posvetitve novega roterdamskega škofa Simonisa. Posvetil ga je kardinal in predsednik nizozemskih škofovskih konferenc Alfrink. Obred je prenašala nizozemska televizija. Na posvečenju se je zbralo nad 200 časnikaarjev z vsega sveta. Alfrink je omenil v svojem govoru tudi razburjenje in spore ob Simonisovem imenovanju za škofa. Zagotovil mu je pomoč vseh nizozemskih škofov.

HAVANA. V zadnjih treh mesecih je bilo na Kubi posvečenih 15 novomašnikov in dva nova škofa. Pomanjkanje duhovnikov je na Kubi zelo občutno, saj pride na enega duhovnika 38.000 vernikov. Kubanski episkopat je eden najmlajših na svetu. Povprečna starost škofov je 45 let.

slovinci po svetu

Na Švedskem od 3500-4000 Slovencev

Jože Flis, slovenski izseljenski duhovnik na švedskem, računa, da je na švedskem 3500—4000 Slovencev. Večina se je naselila tja po letu 1958. Največ jih je prišlo med leti 1960 in 1966. Po tem letu je začel dotok pojemati, deloma zaradi strožjih določil švedskih oblasti glede priseljevanja, deloma pa, ker je začela naraščati brezposelnost švedov in zlasti švedinj samih in pa draginja, s čimer se je zmanjšal „ugled“ švedskega standarda v inozemstvu.

Škof Lenič v Franciji, Belgiji in na Nizozemskem

Ljubljanski pomožni škof Stanko Lenič, ki je obenem predsednik Slovenske škofovske komisije za izseljence, je konec aprila in prve dni v maju obiskal naše izseljence v Franciji. Zadnje dni v aprilu je obiskal v Parizu predvsem francoske cerkvene oblasti, ki imajo opravka z našimi izseljenci; 29. aprila je imel sv. mašo v Versaillesu.

Iz Pariza je odšel v spremstvu g. Čretnika najprej na slovensko prvomajniško romanje v Habsterdick, nato na birmo v Pas-de-Calais, odkoder se je spet vrnil v St. Avold v Mose-

lle, kjer so se vsi slovenski izseljenski duhovniki v Evropi zbrali pod predsedstvom g. Čretnika na pomladanskem srečanju.

Nato je škof Lenič obiskal rojake iz Belgije in na Nizozemskem, od koder se je vrnil v Pariz za nedeljo, 9. maja.

Slovinci so za ta dan do zadnjega koticčka napolnili cerkev, kjer se zbirajo k nedeljski maši. S škofom sta somaševala gg. Čretnik in Kavalar.

Škof je v svojem nagovoru poudaril zvestobo Bogu in Cerkvi ter svojemu narodu, poudaril odgovornost staršev pri vzgoji otrok, vse pozval, naj se trdno oklenejo svojih duhovnikov, ki s toliko požrtvovalnostjo delujejo med njimi.

Zapadni Berlin

Verska, kulturna, socialna in družabna dejavnost berlinskih Slovencev je bila v zadnjem času prav pestra. Imeli so več predavanj in družabnih prireditev. Med njimi deluje duhovnik dr. Štefan Steiner.

Združene države Amerike

V soboto, 22. maja, so se Slovenci v Clevelandu zbrali v dvorani Sv. Vida, kjer je imel napovedan svoj koncert moški pevski zbor „Slovenski fantje“.

Koncert, ki ga je vodil dr. Jerko Gržinič, je odlično uspel in bil, po ljudski sodbi, eden najboljših in najbolj pestrh, kar so jih clevelandski Slovenci v zadnjih časih poslušali.

V nedeljo, 30. maja je bila v Clevelandu spominska sv. maša. Maše-

val je dr. Pavel Krajnik. Popoldne pa so bile slovenske pete litanije. Nato so se odpravili na pokopališče na grobove padlih vojakov v Vietnamu in drugih raznih slovenskih mož. Dr. Pavel Krajnik je najprej imel kratek verski nagovor, g. Karel Mauser pa je povedal, zakaj ob spominskih dnevih prihajamo na pokopališče. Na grobu dr. Mihe Kreka so zapeli „Gozdič, je že zelen“ in skupno molili.

Cerkev sv. Petra v Rimu

Škofje Jugoslavije so prosili sv. Sedež, naj obnovi starodavno službo „ilirskega penitenciarija“. Ti so skozi stoletja pomagali našim prednikom, romarjem na grobove sv. apostolov, da se spovejo in prejmejo sv. zakramente. Rim je prošnji ugodil. Službo spovednika za Slovence in Hrvate pri sv. Petru v Rimu je prevzel minorit p. Alojzij Litrič. Njegova spovednica je pri oltarju sv. Gregorija. Spovednik spoveduje vse dni razen petka.

Slovinci ob meji

Prijetno srečanje v goriškem katoliškem domu

Srečanje goriških Slovencev z gojenci malega semenišča v Vipavi v nedeljo, 16. maja, v Katoliškem domu je lepo uspelo. Udeležba je bila nad vse pričakovanje velika, mladi gostje pa so s svojim nastopom vse navzoče v polni meri zadovoljili.

Goste je pozdravil dr. Franc Moč-

nik, predsednik goriške Duhovske zveze. Za njim je povzel besedo dr. Tone Požar, ravnatelj malega semenišča. Povedal je, da je večina nastopajočih prvič prišla čez mejo in da so veseli, da so med brati po krvi, duhu in veri. Polni so občutkov spoštovanja do slovenske goriške skupnosti, ki si je zagotovila tako lep Katoliški dom in razvija vsestransko kulturno-prosvetno dejavnost.

Semeniški zbor je nato zapel štiri pesmi. Špiritual malega semenišča v Vipavi o. Benedetič, je spregovoril o lepoti duhovniškega poklica. Po govoru je zbor zapel pet pesmi, nato pa je bilo predvajanje barvnih slik o življenju vipavskih semeniščnikov. Letos je v malem semenišču, ki ima tudi privatno višjo gimnazijo z lastnim profesorskim zborom 70 gojencev iz vseh treh slovenskih škofij. Do sedaj je izšlo iz vipavske šole 184 maturantov; 122 se jih je odločilo za duhovniški poklic.

Iz Koroške sporočajo

V nedeljo, 2. maja, so si številni gostje ogledali gospodinjsko razstavo na gospodinjski šoli pri Sv. Rupertu na Koroškem. Neverjetno, koliko so se naučila slovenska dekleta v sedemmesečnem tečaju! Občudovali smo izdelke ročnih del, na bogato obloženih mizah dovršene kuhinjske umetnosti. Kulturna prireditev pa je dokazala, da dekleta ne znajo samo dobro kuhati, ampak tudi prepričljivo in doživeto nastopati na odru z lepo slovensko besedo in pesmijo.

Slovenija v pripravi na Marijin kongres

Priprave na Marijanski kongres v Zagrebu bodo tudi na štirih krajih v Sloveniji in sicer na **Brezjah**, pri **Novi Štifti** na Dolenjskem, na **Sv. gori** na Primorskem in na **Ptujski gori** na Štajerskem.

V Ljubljanski nadškofiji so župniki vabljeni, da v svojih duhovnih skupnostih pripravijo marijanske tri-dnevnice in duhovne obnove. **Dekani**je naj bi organizirale skupna slavlja in romanja k bližnjim Marijinim svetiščem. Ta naj bi postala središče duhovne prenovе. Govorili bodo o tem, kaj ima Devica iz Nazareta povedati našemu času. V škofijskem merilu bodo slovesnosti za **gorenjski del na Brezjah**, za **Dolenjsko** pa pri **Novi Štifti** (pri Ribnici).

V apostolski administraturi Slovensko Primorje bodo skušali v pripravi zajeti čimvečje število vernikov. Po župnijah naj bi vsaj en dan posvetili Marijinemu letu. Vsaka dekanija bo priredila romanje k eni izmed Marijinih cerkva na svojem

ozemlju. Vso škofija pa bo 8. avgusta poromala na Sveto goro.

Škofijska proslava **mariborske škofije** pa je bila v nedeljo, 4. julija na Ptujsko goro. V nedeljo, 5. septembra pa bo na ptujsko goro poromala katoliška mladina.

Staro Alojzijevišče — Teološka fakulteta v Ljubljani spreminja podobo

Alojzijevišče — stara častitljiva ustanova škofa Wolfa, kjer se je šolalo mnogo najvidnejših kulturnih delavcev v prejšnjem stoletju od Levstika, Jurčiča, Ušeničnika in Ivana Tavčarja pa tja do Antona Bonaventura Jegliča, od 1919 Teološka fakulteta v Ljubljani, kjer je zajemala bogoslovno učenost večina danes živečih duhovnikov, doživlja stoletno spremembo.

Sedanji prostori so premajhni. Začeli so s povečanjem dosedanjih fakultetnih prostorov in za dvoriščni prizidek. Načrte za gradnjo je izdelal arh. Jože Kregar. Bogoslovna fakulteta v Ljubljani ima sedaj 312

slušatelj, 70 pa jih je v Mariboru. Pri gradnji vneto pomagajo tudi bogoslovci.

V Hinjah gradijo novo cerkev

Hinjska cerkev (na Dolenjskem) je bila med vojno skupaj z vso vasjo požgana. V zidovju starega župnišča so po vojni farani zgradili novo kapelo, ki jo je pa požgal neznani požigalec (?). Vsa leta so si zato želeli novo cerkev. Zato je bilo med farani in sosedih nepopisno veselje, ko je 1. maja letos ljubljanski nadškof dr. Pogačnik položil in blagoslovil temeljni kamen za novo župnijsko cerkev.

Devet pastoralnih področij v Sloveniji

Slovenijo so škofje razdelili v devet pastoralnih področij. Na Primorskem so tri: obalno, novogoriško in gornjevipavsko. V ljubljanski nadškofiji je ljubljansko področje. V mariborski škofiji pa so obmursko, mariborsko, ptujsko in savinjsko področje. Eno, zasavsko, pa združuje dele dveh škofij, ljubljanske in mariborske.

Sončni vlak skozi Slovenijo

V nedeljo, 23. maja, se je končalo štiridnevno potovanje sončnega vlaka po Avstriji, ZR Nemčiji, švici, kneževini Lichenstein, Italiji in Sloveniji. Blizu štiristo avstrijskim invalidom se je priključilo tudi 56 slovenskih invalidov. Povsod so vlak in njegove potnike pristrčno sprejemali, še več, posamezna mesta so kar tekmovala med seboj, kje bi telesno prizadetim bratom in sestram skazali večjo pozornost. V Ljubljani

je v imenu zadržanega nadškofa pozdravil sončni vlak dr. Vilko Fajdiga.

Odkritje spominske plošče pisatelju Francetu S. Finžgarju

Letos poteka sto let, ko se je v Doslovičah pri Breznici na Gorenjskem rodil Franc S. Fižgar. Na več krajih so bile proslave in mnogi so počastili njegov spomin.

Finžgar je med drugim služboval tudi v Želimljem. Pod Kureškom je preživel del svojega dolgega življenja. 16. maja so mu odkrili spominsko ploščo na osnovni šoli, ki nosi njegovo ime, v nedeljo, 23. maja, pa so odkrili spominsko ploščo na župnišču. Pred odkritjem spominske plošče je bila kratka akademija. Slavnostni govor je imel prof. France Vodnik. Spominsko ploščo pa je v nadškofovem imenu odkril dekan teološke fakultete v Ljubljani dr. Maks Miklavčič.

† P. Gabrijel Planinšek

V ponedeljek, 17. maja, so v Mariboru pokopali p. Gabrijela Planinška. Pogrebne obrede je opravil škof dr. Držečnik. Duhovnikov pa so našeli nad 170.

P. Gabrijel je bil neutruden misinar, ognjevit govornik, goreč duhovnik, nadvse vesten župnik, osebno urejen in do kraja skromen redovnik.

Pokojni se je rodil v vasi Pleterje, župnija št. Lovrenc na Dravskem polju leta 1888. 22-leten je stopil v frančiškanski red in leta 1914 zapel novo mašo. Vse svoje življenje je od malega preživel v Mariboru.

Narodni odbor za Slovenijo

Slovenska politična emigracija je po predstavništvih svojih političnih strank izvolila g. Miloša Stareta za novega predsednika Narodnega odbora za Slovenijo, ker je prejšnji predsednik, dr. Miha Krek, umrl.

Za to priliko je bila v Slovenski hiši v Buenos Airesu v soboto, 29. maja, slavnostna večerja, ki so se je udeležili predstavniki društev in or-

ganizacij slovenske skupnosti v Argentini.

Novega predsednika so pozdravili g. Pavel Fajdiga v imenu pripravljalnega odbora, msgr. Anton Orehar, predsednik ZS g. Božo Stariha, g. Rudolf Hirschegger v imenu mendaških Slovencev, ga. Pavlina Dobovškova v imenu Zveze slovenskih mater in žena, g. Maks Jan v imenu slovenskega katoliškega socialnega gibanja, g. Andrej Mele v imenu mladine ter Verica in Marko Breznikar v imenu otrok.

G. Miloš Stare je imel nato govor o Narodnem odboru za Slovenijo, o njegovi ustanovitvi, programu in ciljih. Ob koncu prijateljske večerje je novi predsednik NO obšel vsa omizja in osebno pozdravil vsakega izmed navzočih.

Počastitev junakov

Prva nedelja v juniju je vsako leto posvečena spominu naših junakov. Tudi letošnja proslava v Slovenski hiši v Buenos Airesu je zbrala izredno visoko število rojakov.

Proslava se je pričela ob 4 popoldne. Pred spomenik žrtvam so predstavniki našega osrednjega društva ZS g. Božo Stariha, g. Franc Pernišek in g. Vilko Cuderman, ob spremstvu predstavnikov NO, dušnega pastirstva, borčevskih organizacij ter domov in organizacij. Mladi trobentač Miha kubic je zatrobil k molku, nato jem sgr. Anton Orehar opravil molitve za padle žrtve. Moški zbor iz San Martina je pod vodstvom g. Slavka Rupnika zapel žalostinke,

častnik slov. domobranstva g. Emil Cof pa je imel slavnostni govor.

Koncelebrirana sv. maša je bila v veliki dvorani. Z g. msgr. Oreharjem so somaševali gg. Matija Boršinar, Jože Guštin, Matija Lamovšek, Janez Petek, Jure Rode, dr. Alojzij Starc, Jože Škerbec, France Urbanija in dr. Žakelj. Cerkveni govor je imel msgr. Orehar.

Ob koncu maše je mladinski pevski zbor pod vodstvom ge. Marije Geržiničeve ubrano zapel več primer-nih pesmi, pisatelj Karel Mauser pa je poslal svoje misli posnete na trak.

„Zasuta usta govore“ so bile lep avdiovizualni prikaz žalostnih medvojnih in povojnih dogodkov, ki ga je sestavil g. Ciril Markež, režiral pa g. Lojze Rezelj. Diapozitivi iz Slo-venije, pomešani z risbami in slika-mi vojne, vaških straž in domobran-stva, ustrezni teksti in izbrana glas-ba so tvorili harmonično in jasno podobo naše tragedije, ki je pa iz-zvenela z vero v vstajenje našega naroda.

Poklonitev San Martinu

Slovenska demokratična skupnost v Buenos Airesu se je na zadnjo ne-deljo v maju zbrala pred spomeni-kom argentinskega osvoboditelja, gen. San Martina, k polaganju venca v počastitev žrtev komunistične revo-lucije v Sloveniji med vojno in po njej. Venec sta nosila Mihael Stariha, predsednik SFZ, in Andrej Mele, predsednik SKAD-a, za njima pa so se razvrstili predsednik ZS g. Božo Stariha in drugi predstavniki naših ustanov. Miha Skubic je zatrobil k

svečanemu molku v spomin naših ju-nakov.

Telovska procesija

V nedeljo po prazniku sv. Rešnjega telesa, 13. junija, je bila svečana telovska procesija za Slovence iz Vel. Buenos Airesa. Ob 10 je bila v cerkvi Marije Pomočnice v Don Boscovem zavodu koncelebrirana sv. maša. Z msgr. A. Oreharjem so somaševali gg. Matija Lamovšek, Jure Rode, Jože Škerbec in Franc Urbanija. Med mašo je bilo ljudsko petje.

Po maši se je razvila po zavod-skem vrtu procesija mož in fantov, šolskih otrok, narodnih noš, duhov-nikov, predstavnikov domov in orga-nizacij ter žena in deklet. Najsve-tejše je nosil msgr. Orehar, pri štirih oltarjih so peli evangelije gg. Ma-tija Lamovšek, Jure Rode, dr. Aloj-zij tarc in Jože Škerbec. Udeležba ljudi je bila izredno številna.

Šolska proslava na čast mladinskemu zavetniku sv. Alojziju

V nedeljo, 20. junija, na dan pred godom sv. Alojzija, zavetnika mladi-ne, so se, kot navadno, zbrali naši šol-larji, starši in vzgojitelji v Slov. hiši.

Sv. mašo je daroval msgr. Anton Orehar. V pridigi je mladini govoril o odpovedi po zgledu sv. Alojzija.

Po sv. maši se je g. Božo Stariha, predsednik ZS, zahvalil g. Aleksan-dru Majhnu za delo med mladino. Šolarji iz Castelarja so pod vodstvom ge. Anke Gosar zapeli več pesmi. G. Klemenc pa je mladim pripravil več lutkovnih prizorov.

1971

duhovno življenje la vida espi ritual

UVODNIK	Svetovna kongresa o Mariji	449
SODOBNA VPRAŠANJA	Novosti o radiu, TV in gledališču	450
	Dialog v dokumentih zadnjega koncila	453
	Problemi holandskega katekizma	470
IZ ŽIVLJENJA CERKVE	Slika podeželjske župnije v Argentini	464
	Sveta Stolica in L. R. Kitajska	475
LITERATURA	Poti in srečanja	456
RAZNO	Zanimiva knjiga	495
	Film: Pesem Norveške	496
ZA MLADINO	Dnevnik mladeniča iz Prena	481
	Moja zgodba	485
	Mladinska pošta	488
V DRUŽINI	Moj sin ne hodi k maši	490
	Zakaj mladi ne beremo	492
	Družinska pošta	495
ROMAN	Ribičeve sandale	498
NOVICE	Svetovne novice	504
	Slovenci po svetu	506
	Novice iz Slovenije	508
	Med nami v Argentini	510

Leto XXXVIII
Številka 8

Avqust 1971
Agosto Nº 8

„Duhovno življenje“

je slovenski verski mesečnik, ki ga izdaja konzorcij (msgr. Anton Orehar); urejuje uredniški odbor.

Editor responsable: msgr. Antonio Orehar, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires.

Registro de la Propiedad Intelectual No. 843.966.

Tiska Vilko s.r.l., Estados Unidos 425, Buenos Aires, Argentina.

Poverjeniki:

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires.

ZDA: Rev. Julij Slapšak, 6019 Glass Ave., Cleveland, Ohio 44103, USA.

Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA.

KANADA: Ivan Marn, 131, Treeview Drive, Toronto 14, Ontario, Canada.

TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia.

ITALIJA: Zora Piščanec, Riva Piazzutta 18, Gorizia, Italia.

AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

Naročnina:

Celotna naročnina v Argentini in obmeinih državah znaša pesov 34.—; v ZDA in Kanadi 7 dolarjev; v Avstriji 125 šilingov; v Italiji 2.800 lir; drugje protivrednost dolarja.

Denarna nakazila na naslov:

Antonio Orehar, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires, Argentina.

NASLOVNA STRAN „Duhovnega življenja“ in „Božjih stezic“ ter stalna zaglavja: Jožejka Debeljak Žakljeva.

